Oplata pocztowâ uiszczonâ ryczałtem.

Najer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 17/1312	Łódź, Czwartek 19 Stycznia 1928 r.	זעקסטער יאהרגאַנג	לאדז, דאנערשטאג, כו טבת תרפ"ח	Nr. 17/1312

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-24.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

היאס-עמיגדירעקט-י.ק.א.

געשאפען איין געמיינזאמע וואנדערונגס-ארגאניזאציע

בערלין, 18. (יט"אַ טעלעגראַפיש). נעכטען שפעט ביינאַכט האָט זיך געשלאָסען דער עמיגראַציע-צוזאַמענפאָהר פון היאַס-עמיגדירעקט. ס'איז אויסגע-קליבען געוואָרען אַנ'עקזעקוטיווע פון 7 פערזאָן. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר איז גע-קומען צו אַ פעראייניגונג פון היאַס-עמיגדירעקט מיט י.ק.א. ס'זענען אָנגענומען געוואָרען רעזאָלוציעס, וועלכע האָבען דעם ציל צו פערשטאַרקען די טעטיגקייט אויפ'ן געביט פון עמיגראַציע-וועזען, פון פאַכמענערישע אויסבילדונג פון די עמיגראַנטען א. אַ. וו.

בערלין, 18. (יט"אַ טעלעגראַפיש). היינט איז פאָרגעקומען די 1-טע געמיינזאַמע זיצונג פון די פעראייניגטע געזעלשאַפטען היאַס-עמיגדירעקט און י.ק.א. אין דער זיצונג האָבען זיך בעטייליגט 40 פאָרשטעהער פון אייראָפּאַ און אַמעריקאַ. געעפענט די זיצונג האָט דזשעמס סימאָן, אַלס פאָרזיצער איז געוועהלט געוואָרען אָסקאַר קאָן. ערוואַרד אונגער האָט אָבגעגעבען אַ בעריכט וועגען די יודישע קאָלאָניעס אין דרום-אַמעריקאַ און האָט בעטאָנט, אַז אין די דאָרטיגע לענדער איז פאַרהאַן אַ מעגליכקייט צו בעזעצען און קאָלאָניזירען אַ גרעסערע צאָהל יודישע עמיגראַנטען.

ערב וואהלען

צום ענגלישען פאַרלאמענט.

לאָנדאָן. 18 (אַטע) „דיילי עקספרעס" טיילט מיט, אַז די פערוואַלטונג פון דער קאָנסערוואַטיווער פאַרטיי רעכענט זיך ערנסט, אַז די וואַהלען צום ענגלישען פאַרלאַמענט זאָלען אויסגעשריבען ווערען נאָך הייניגעס יאָהר.

געפאַהר, אז די ווייכסעל זאל אויסגיסען.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). היינטיגע נאַכט האָט די טייך-פאָליציי בעקומען אַלאַרמירענדע ידיעות וועגען געוואַלדיגען פלאַצען פון אייז אויף דער ווייסעל. דראָהענדע ידיעות קומען אָן פון ליפּנער קרייז, וואו די ווייסעל האָט נאָכ'ן פלאַצען פון אייז געריהרט פון אָרט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט די מאַכט בעמאַכט ענטשפרעכענדע פעראָרדנונגען, כדי אויסצומיידען אַ פערפלייצונגס-קאַטאַסטראָפע.

אפגעשטעלט די עמיגראציע קיין ארגענטינא

צוליב דער אַרבייטסלאזיגקייט, וואס הערשט דארט.

וואַרשאַ, 18 (אַטע) דער עמיגראַציע-אַמט אין וואַרשאַ טיילט מיט, אַז לויט די ידיעות, וואָס זענען אָנגעקומען פון דער פוילישער געזאַנדשאַפט אין בוענאָס-איירעס, געפינען זיך אין אַרגענטינאַ 2000 פוילישע אַרבייטסלאָזע. דער דאָזיגער צושטאַנד האָט זיך געשאַפען צוליב דער גרויסער עמיגראַציע פון פוילען קיין אַרגענטינאַ זייט אָקטאָבער 1927. צוליב דעם וועט דאָס אַרבייטס-מיניסטעריום אין פערשטענדיגונג מיט'ן אויסערן-מיניסטעריום אַרויסגעבען אַ פעראָרדנונג וועגען אָפּשטעלען די עמיגראַציע קיין אַרגענטינאַ. ביז דער צושטאַנד פון די אַרבייטסלאָזיגקייט וועט זיך ענדערען. צייגנישען אויף פעסער וועלען בעקומען נאָר די פערזאָנען, וועלכע וועלען פאָרשטעלען אַרויספאָדערונגען פון קרובים אָדער בעקאַנטע, וועלכע געפונען זיך אין אַרגענטינאַ. וואָס מוזען בעשטעטיגט זיין דורכ'ן פוילישען קאָנסולאַט.

נייער סאוויעטישער געזאנדטער אין פאריז.

פאַריז, 18 (אַטע) דער נייער סאָוויעטישער געזאַנדטער אין פראַנקרייך דאָווגאַלעווסקי איז געקומען קיין פאַריז. אַ גרויסער המון קאָמוניסטען האָט מיט פרייד אויסגעשריען בעגריסט דעם נייעם סאָוויעטישען געזאַנדטען.

טשעמבערלען געפינט זיך שוין 40 שעה אין דער לופט.

ניו-יאָרק, 18 (ספּ. טעל.) דער בעקאַנטער לופט-פליהער טשעמבערלען, האָט ווידער געמאַכט אַ לופט-עקספּעדיציע, כדי צו שלאָגען דעם דייטשען רעקאָרד, ער געפינט זיך שוין זייט 40 שעה אין דער לופט.

דער סענסאצ. כאבאר-פראצעס אין ווארשא

בעאמטע פון אויספארשונגס-אמט פאר'ן געריכט.

וואַרשאַ, 18. (טעלעפאָניש) נעכטען און היינט איז פאָרגעקומען דער ווייטערדיגער עדות-פערהער אויף דעם גרויסען כאַבאַר-פראָצעס געגען די געוועזענע בעאַמטע פון וואַרשאָווער אויספאָרשונגס-אַמט.

אַ שווערער עדות פאַר די בעשולדיגטע איז געווען דער עדות טעאָדאָר סראָטשינסקי, דער געוועזענער פערטרעטער פון דער גנבים-בריגאַדע, דער עדות דערצעהלט, אַז ער האָט געאַרבייט אונטער דער אָנפיהרונג פון דעם בעשולדיגטען קאָמיסאַר דאָביעצקי.

— אַזעלכע זאַכען, וואָס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אין אויספאָרשונגס-אַמט, האָב איך נאָך אין מיין לעבען נישט געזעהען, זאָגט דער עדות, דער קאָמיסאַר דאָביעצקי האָט אַזוי רעפערירט פּראָצעסען פאַר'ן אויספאָרשונגס-ריכטער, אַז די וועלכע האָבען איהם געגעבען כאַבאַר האָבען געמוזט בעפרייט ווערען, דער קאָמיסאַר האָט אַמייסטען גערעדט מיט די פרויען פון די בעשולדיגטע.

אין אויספאָרשונגס-אַמט האָט מען אַזוי טעראָריזירט די בעגנבעטע, אַז זיי האָבען געמוזט אָנווייזען אויף מענשען, ווי ס'האָט געלוינט דעם קאָמיסאַר. מ'האָט די אמתע גנבים איבערגעטון אין פרויען-קליידער, כדי די געליטענע זאָלען זיי בעת אַ קאָנפראָנטאַציע נישט דערקענען, דער בעשולדיגטער קאָמיסאַר דאָביעצקי איז אַרומגעגאַנגען צווישען אַלפאָנסען און אַנדערע טונקעלע פערשוינען און ביי זיי צונויפגעזאַמעלט געלד אויף קירכליכע צוועקען, צו דאָביעצקי האָט דאָס געלד אַוועקגעגעבען ווייסט דער עדות נישט.

ווייטער ווערען אויסגעהערט אַ רייה עדות פון דער אונטערוועלט, וועלכע ערקלערען, אַז זיי האָבען די בעשולדיגטע צעהנדליגער מאָל געגעבען „לאַפוכקע".

דער געוועזענער בעאַמטער פון אויספאָרשונגס-אַמט. פיאַלקאָווסקי דערצעהלט, אַז ער האָט פערהאַלטען אַנטיילנעהמער אין גנבות, וועלכע זענען שפּעטער אָהן שום סיבות בעפרייט געוואָרען.

פיאַלקאָווסקי דערצעהלט, אַז דאָביעצקי האָט בעפרייט די אמת'ע אַנטיילנעהמער אין דער גנבה פון באַנק-הויז שערעשעווסקי. פיאַלקאָווסקי דערצעהלט אויך, אַז ער האָט דאָביעצקי'ן געגעבען אַ פינגער'ל מיט אַ זייגער פון אַ גנבה. דאָביעצקי האָט שפּעטער די זאַכען נישט צוגעלעגט צום פּראָצעס.

דאַן הויבט אָן צו געבען ערקלערונגען דער הויפּט-עדות פון דער בעשולדיגונג וואַיניטש.

דייטשלאנד האט עובר געווען אויפ'ן ווערסאילער טראקטאט.

בערלין. 18 (ספּ. טעל.) אין דער פראַגע פון די 17 וואַגאָנעס אַמוניציע, וואָס זענען פערהאַלטען געוואָרען אין קילאָנער פאָרט און וואָס זענען אַרויסגעשיקט פון דייטשלאַנד קיין כינאַ, פיהרט די אויספאָרשונג די פּראָקוראַטור אין האַללע.

די אויספאָרשונג האָט נאָך ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט די נעמען פון אָפשיקער און אָפּנעהמער. די אויסלענדישע פּרעסע שרייבט, אַז דייטשלאַנד האָט מיט אַדורכלאָזען אַמוניציע עובר געווען אויפ'ן ווערסאַילער טראַקטאַט.

גרויסע פאליטישע דעבאטע

אין דייטשען רייכסטאַג.

בערלין. 18 (אַטע) היינט הויבט זיך אָן אין דייטשען רייכסטאַג די גרויסע ביודזשעט-דעבאַטע, די פּראָגראַם-רעדע וועט האַלטען דער פינאַנץ-מיניסטער קעהלער. נאַכהער וועט זיך אָנהויבען אַ גרויסע פּאָליטישע דעבאַטע.

שארפער קאנפליקט אין ענגלאנד

צווישען די אַרבייטער און פאַבריקאַנטען פון דער בוימוואָל-אינדוסטריע.

לאָנדאָן 18 (אַטע) אין מאַנטשעסטער האָט זיך אָנגעהויבען די פערשטענדיגונגס-קאָנפערענץ צווישען די אַרבייטער און פאַבריקאַנטען פון דער בוימוואָל אינדוסטריע וועגען פעסטשטעלען די נייע אַרבייטס-בעדינגונגען. די פאָרשטעהער פון די אַרבייטער האָבען אָפּגעוואָרפען די פאָדערונג קלענער צו מאַכען די לוינען און צו פערגרעסערען די אַרבייטס-שעה'ן. די פאַבריקאַנטען האָבען זיך געווענדעט צו דער רעגירונג, וועלכע האָט צונויפגערופען אַ שידס-קאָמיסיע.

איינשטימיגקייט פון מינדערהייטס-בלאָק.

פעסטגעשטעלט דעם סדר פון דער מלוכה-ליסטע.

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש). היינט האָבען זיך געענדיגט די בעראַטונגען פון בלאָק פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. די דיסקוסיע איז געווען אַ זעהר שטורמישע.

אַלס רעזולטאַט פון דער דיסקוסיע איז פערעפענטליכט געוואָרען דער בעשלוס, אַז צום בלאָק זענען צוגעשטאַנען די אוקראַינער גרופּעס, וואָס זענען טעטיג אויף וואָהלין, כעלמער קאַנט, פּאָלעסיען און פּאָדלאַס. עס איז אויך בעקומען צו אַנ'איינשטימיקייט בנוגע דער מלוכה-ליסטע צום סיים און סענאַט.

די דייטשען פערלאַנגען בנוגע מאַנדאַטען אין מזרח-גאַליציען איז אָפּגעוואָרפען געוואָרען, פאַרדאָס האָבען זיי בעקומען דאָס צווייטע אָרט אויף דער ליסטע פון בלאָק אין לאָדזער קרייז.

אין בלאָק זענען אַריינגעגאַנגען פאָרשטעהער פון אַלע מינדערהייטען, אַ חוץ די ליטווינער. די פראַגע פון דעם סדר אויף דער מלוכה-ליסטע, איז ערלעדיגט געוואָרען אויף דעם אופן, אַז צוערשט קומט אַנ'אוקראַינער, דאַן אַ יוד, אַ ווייסרוס און אַ דייטש.

Uwadze Sz. Pp. odbiorców prądu elektrycznego

Z powodu powiększenia się ilości odbiorców, powstała konieczność nowego podziału miasta na rewiry inkasowe, wskutek czego może się zdarzyć, że za I-szy okres 1928 roku zgłoszą się inkasenci do Sz. Pp. odbiorców wcześniej, aniżeli po upływie jednego miesiąca od ostatniego inkasa.

Dyrekcja Elektrowni uprzejmie prosi Sz. Pp. odbiorców o przyjęcie powyższego do wiadomości i potwierdza, że taka zmiana będzie miała miejsce tylko w I-szym okresie inkasowym, w następnych zaś okresach inkaso odbywać się będzie tak jak dotąd normalnie.

DYREKCJA Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego Spółki Akcyjnej.

515

CYRK על. קאשטשושקי 73.

היינט, 8.15 אָוונד—אַ נייער פּראָגראַם, מיט גרשון בריטבארד און דעם טאָרעאַדאָר MANZANO אָן דער שפּיץ.

513

טראצקי אויפ'ן וועג קיין אזיען.

געשפרעך פון „בערל. טאגעבלאט"מיט טראצקי'ן פאר זיין אפפארן אין פערשיקונג

ווי ס'איז שוין בעקאנט פון די טעלעגראמען, איז די פערשיקונג פון טראצקי'ן קיין סיביר א געשעהענער פאקט. פערגאנגענעם מאנטאג איז טראצקי שוין אפגעפאהרען אויפ'ן ארט פון זיין פערשיקונג אין דער שטאט ווערני. פאר זיין אפפאהרען איז דער קארעספאנדענט פון „בערלינער טאגעבלאט" פאול שעפער, געלונגען צו האבען מיט טראצקי'ן א געשפרעך, וועלכען מיר גיבען דא בקיצור איבער:

באלד אין אנהויב פון געשפרעך האט דער קארעספאנדענט דערמאהנט טראצקי'ן, אז לאיד דזשארזש האט טראצקי'ן פאראויסגעזאגט א נאפאלעאנישע צוקונפט. טראצקי האט זיך צולאכט און גענטפערט:

— א מערקווירדיגע "אידעע, אז איך ווער געהאלטען פאר א סוף פון דער רעוואלוציע. אין דעם פאל האט זיך לאיד דזשארזש נישט צום ערשטען מאל טועה געווען.

טראצקי האט ווייטער גערעדט וועגען דעם, ווי אזוי מ'האט זיך אין דער וועלט טועה געווען וועגען זיינע אידעען, אדער מ'האט זיך פשוט געוואלט טועה זיין.

וואס שייך די אויסזיכטען פון דער רעוואלוציע אין אייראפא, האט טראצקי, מיט זיין געוועהנליכער זשעסטיקולאציע און אין א זעהר שעהנער פארם, געזאגט, אז אין יאהר 1923 האט זיך די רעוואלוציע אין אייראפא, בעזונדערס אין דייטשלאנד, דערהויבען אויף א בעדייטענדער הויך. זייט דער דאזיגער צייט איז דער שוואונג געזונקען. איצט שטייגט די רעוואלוציע ווידער בארג-ארויף. דאס אויפשטייגען פון דער אייראפעאישער ווירטשאפט איז שטעהן געבליבען. און דאס מוז טרעפען די נידריגע שיכטען, דעם ארבייטער איז איצט פיל קריטישער, ווי ביז איצט.

ער האט שוין איצט אזעלכע געדאנקען וועלכע זענען ביז איצט געווען ווייט פון איהם. טראצקי ערווארט פון די נאהענטסטע אייראפעאישע וואהלען א זיג פון דער סאציאל-דעמאקראטיע.

דאס איז אמת, רעדט ווייטער טראצקי, אבער צו די דייטשע קאמוניסטען הויבען שוין אן צוצופליסען שטימען. די סאציאל-דעמאקראטיע איז נישט פעהיג אויפצוכאפען א לינקען שטראם אויף א לענגערער צייט. דער שטראם וועט איבער זיי אריבערפליהען צי דעם קאמוניזם.

דער קארעספאנדענט האט אויפמערקזאם געמאכט דערויף, אז די ענטוויקלונג פון דער לינקער שטימונג האט דאך געווירקט אויף דער ענטשפאנונג פון די ענגליש-סאוויעטישע בעציהונגען.

טראצקי האט געשמייכעלט און האט געזאגט. אז ער איז נישט זיכער אויב אנ'ארבייטער-רעגירונג אין ענגלאנד וועט אין הסכם מיט די ליבעראלען זיך ענג פערבינדען מיט די סאוויעטען.

דאס געשפרעך האט זיך איבערגעטראגען אויף דער ראל פון אמעריקא און אייראפא.

טראצקי האלט, אז די אינערליכע פאליטישע ענטוויקלונג פון אייראפא איז אין א גרויסער מאס אפהענגיג פון דער האנדלונג פון אמעריקא.

דערווייל איז אריינגעקומען א חבר, וועלכער דארף אויך פערשיקט ווערען. ער האט געפרעגט, צי ער זאל נישט עפעס בעזארגען פאר טראצקי'ן.

טראצקי האט זיך געזעגענט מיט'ן קארעספאנדענט און געזאגט:

„בעזוכט מיך אין ווירני".

ס'פערשטעהט זיך, אז טראצקי האט נישט געוואלט רעדען וועגען זיין קאמף מיט דער אפיציעלער פארטיי.

גראף טשערנין קלאגט אן

פאר אנרופען איהם „אנטיסעמיט".

וויען, 18 (י.ט"א, טעלעגראפיש). דער געוו. עסטרייכישער אויסערן-מיניסטער גראף טשערנין האט אין דער היינטיגער פרעסע פערעפענטליכט אנ'ערקלערונג וועגען די בעשולדיגונגען געגען איהם, אז ר'איז אנ'אנטיסעמיט. טשערנין שטעלט פעסט, אז ער האט קיינמאל נישט אידענטיפיצירט דאס יודישע פאלק מיט די יודישע מלחמה-גבירים: פערקעהרט, ער האט נישט איינמאל אנגעוויזען אויפ'ן פאטריאטיזם פון די יודען. געגען שטריקער'ן, וועלכער האט טשערנין'ען געמאכט דעם פארוואורף, טרעט דער ג. מיניסטער ארויס געריכטליך פאר אנרופען איהם „אנטיסעמיט".

די „פעלקישע" גרייטען זיך צו די וואהלען.

בערלין, (י.ט.א.) די „פעלקישע" צייטונגען זאגען אן דאס ארויסגעבען פון א ספעציעלען נאכריכטען - דינסט אויף דער צייט פון די קומענדע וואהלען צום דייטשען פארלאמענט. אין דער ענטשפרעכענדער נאטיץ ווערט געזאגט, אז דער „פעלקישער" נאכריכטען-דינסט וועט אין דער ערשטער רייה דעמאסקירען און בעקעמפען אלע יענע געגנערישע קאנדידאטען, וועלכע זענען יודען אדער שטאמען פון יודען, ווי אויך די וועלכע שטיצען די יודען אדער זענען מאסאנען.

אין צוזאמענהאנג דערמיט בעמערקט די לינקע דייטשע פרעסע איראניש, אז דער פעלקישער פיהרער אלברעכט גרעסע שטאט אליין פון יודען.

בעשטראפט סטודענטען-כוליגאנעס אין רומעניען.

אין יאסי קומט פאר א משפט.

בוקארעשט, 18 (יט"א טעלעגראפיש), דאס היגע מיליטערישע געריכט האט פערענדינט די פערהאנדלונגען געגען דער צווייטער גרופע פון 10 סטודענטען, וועלכע זענען בעשולדיגט געווען אין אנטיילגעהמען אין אנטי-יודישען פאגראם אין קלויזענבורג. 1 סטודענט איז פעראורטיילט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה, 1 – 5 חדשים, 1 – 4 חדשים, 2 – 3, 2 – 2, 1 – 1 חודש, 1 – 20 טאג, 1 – 15 און 1 – 10 טאג.

בוקארעשט, 18 (יט"א טעלעגראפיש). פון יאסי איז מען מודיע, אז דארט האט זיך אנגעהויבען דער פראצעס געגען 6 סטודענטען, וועלכע האבען דעמאלירט די סינאגאגע. אלס פערטיידיגער טרעטען ארויס: דער פראפ. קוזא און 5 אנדערע אנטיסעמיטישע אדוואקאטען. אין דער שטאדט געפינט זיך פיל קאוואלעריע און פאליציי. פאטרולען: זיי היטען אב, עס זאלען זיך נישט איבער'חזר'ען די נעכטיגע עקסצעסען, בעת וועלכע פיל יודען זענען צושלאגען געווארען.

א בלוטיגער יודישער דאקומענט.

מאסקווע. (י.ט.א.) אין דעם אדעסער יודישען מוזיי אויפ'ן נאמען פון מענדעלע מוכר ספרים געפינט זיך צוו. אנד. א דאקומענט, וואס איז פערבונדען מיט די בלוטיגסטע געשעהענישען אין דער געשיכטע פון אוקראינישען יודענטום. דאס איז א געדרוקטער אויפרוף פון דער יודישער קהלה אין שטעטעל אגאניעוו צו די באנדעס פון פעטלורא, וועלכע ווערען בעשוואוירען אויפצוהערען זייערע בלוטיגע מעשים און שוינען די פרידליכע יודישע בעפעלקערונג. דער דאקומענט איז דורכגעווייקט מיט יודיש בלוט. דאס איז געווען דער ענטפער פון די פאגראםבאנדעס אויף דעם אויפרוף צו מענשליכקייט.

גלייכער וואלט געוועזען-אין א משוגעים-הויז

פער'משפט צו געלד=שטראף אנ'עלילת=דם=העצער אין דייטשלאנד.

בערלין, (יט"א) פון נעטינגען שטיפט, וועלכע האט גערופען די עלטיילט מען מיט, אז דארט איז פארגעקומען דער פראצעס פון „פעלקישען" אגיטאטאר פאן-גראנאוו, וועלכער האט זיינער צייט ארויסגעשטעלט אין שויפענסטער פון זיין בוכהאנדלונג עקזעמפלארען פון יודענפרעסערישען „אילוסטרירטען פעלקישען בעאבאכטער" מיט בילדער פון כלומרשטע ריטואל-מארדען. צו די בילדער איז געווען בייגעלעגט א נאטיץ געשריבען מיט א רויטען בליישטיפט, וועלכע האט גערופען די עלטערן, זיי זאלען דערויף אויפמערקזאם מאכען זייערע קינדער. גראנאוו איז אנגעקלאגט געווארען אין געריכט פאר בעליידיגען די יודישע רעליגיעזע געמיינשאפט און אויפרייצען צו ראסעןהאס.

דאס געריכט האט פעראורטיילט דעם אנטיסעמיטישען אגיטאטאר צו 300 מארק געלד-שטראף און פעראורדענט צו קאנפיסקירען די העצערישע בילדער.

לייכטע ערד=ציטערניש אין ירושלים.

קיין שום הזיקות זענען נישט געווען.

ירושלים. 18 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) היינט האט זיך אין ירושלים און אין דער אומגעגענד געפיהלט א לייכטע ערדציטערניש. די ערדציטערניש האט נישט געמאכט קיין שום הזיקות.

פראטעסט-שטרייק פון מארק-הענדלער אין פעטריקאוו.

פעטריקאוו, 18 (דורכ'ן טעלעפאן) נעכטען אינדערפריה האבען אלע הענדלער אויפ'ן היגען מארק יודען און קריסטען געשלאסען זייערע קראמען אלס פראטעסט געגען דעם, וואס דער מאגיסטראט נצהמט א צו הויכען אבצאהל פאר די קראמען. דער מארק איז דעריבער אינגאנצען נישט געווען טעטיג. דער דאזיגער פראטעסט-שטרייק וועט דויערן 3 טעג און אויב דער מאגיסטראט וועט נישט נאכגעבען די פאדערונג פון די הענדלער וועט דער שטרייק פערלענגערט ווערען.

גע'גנב'עט און געשענדעט ספרי-תורות אין פעטריקאוו.

פיעטריקאוו. 18. (טעלעפאניש). פאריגע נאכט האבען זיך גנבים אריינגבעקומען אין לאקאל פון „בקור חולים" אין פעטריקאוו און ארויסגע'גנב'עט 3 ספרי-תורות. הינטער דער שטאדט האט מען געפונען די עץ-החיים'ס ביי א פארקאן. פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

בעפרייט צוויי דייטשע אנטיסעמיטען

פון דער בעשולדיגונג אין שענדען א יודישען בית=עולם.

ברעסלוי, (י.ט.א.) דאס געריכט פון געשוואוירענע אין ברעסלוי האט די טעג בעטראכט דעם פראצעס פון סטודענט גענזוערט און פון שלאסער שעגבארן, וועלכע זענען געווען בעשולדיגט אין וועלען אריינרייסען זיך אויפ'ן יודישען בית-עולם אין ברעסלוי. אין ח. דעצעמבער 1926 זענען אויפ'ן בית-עולם אומגעווארפען געווארען פיל מצבות. די שולדיגע זענען דאן ענטדעקט געווארען. אין מאי 1927 האט דער זוהן פון בית-עולם-פערוואלטער בעמערקט ביינאכט, ווי 2 פארשוין פארען זיך ארום דעם טויער פון בית-עולם. זיי האבען געפרובט ענטלויפען, נאר מען האט זיי געכאפט און געשטעלט פאר'ן געריכט.

דער פארשטעהער פון דער ברעסלויער יודישע קהלה דר. פערדער האט אנגעוויזען, דאס דער בעשולדיגטער גענזוערט האט שוין פריהער אנטיילגענומען אין אנטיסעמיטישע אוואנטורעס און געהערט צו די „פעלקישע". דער פראקוראר האט אבער געהאלטען זעהר א מילדע בעשולדיגונגס-רעדע און פארגעשטעלט דעם פרוב פון די אנגעקלאגטע אריינרייסען זיך אויפ'ן בית-עולם אלס א שפאס...

דאס געריכט האט ביידע אנגעקלאגטע פרייגעשפראכען מיט'ן מאטיוו, דאס דער רעזולטאט פון דער אויספארשונג זאל כלומר'שט נישט האבען פולשטענדיג דערוויזען די שולד פון די אנגעקלאגטע.

הענרי פארד בעראט זיך מיט מארשאל'ן.

ניו-יארק. 18 (י.ט.א. טעלעגראפיש) הענרי פארד איז געקומען פון דעטראיט קיין ניו-יארק און האט זיך בעראטען מיט לואי מארשאל'ן וועגען אפשטעלען די אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע. דער רעזולטאט פון דער בעראטונג איז א גינסטיגער. צ. א. איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען אפשטעלען די פערשפרייטונג פון פארד'ס בוך „דאס אינטערנאציאנאלע יודענטום".

א דעלעגאציע אין בילדונגס=מיניסטעריום

וועגען די יודישע קהלות.

ווארשא, 18. (י.ט.א.) נעכטען איז געקומען אין בילדונגס-מיניסטעריום א דעלעגאציע פון פערבאנד פון די יודישע קהלות אין קליינפוילען אין די פערזאנען פון פראפ. דר. אלערהאנד און אינזש. הענריק פייערשטיין און איבערגעגעבען א מעמאריאל וועגען דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט מכח פערשפרייטען דעם געזעץ וועגען די יודישע קהלות אויך אויף קליינפוילען. די דעלעגאציע איז אויפגענומען געווארען דורך דעם דעפארטאמענטס - דירעקטאר ה' אקוליטש און מיניסטעריאל-ראט אדעלבערג.

די דעלעגאציע האט אין געשפרעך מיט די פארשטעהער פון מיניסטעריום הויפטזעכליך ארומגערעדט די פראגע פון רעליגיעזע פערבאנדען, די נאמינירטע מיטגלידער פון די קהלה-ראטען, פינאנצען פון די קהלות און רעליגיאנסראט, בעטענדיג מאכען געוויסע ענדערונגען אין די אנגענומענע בעשטימונגען.

די פארשטעהער פון קולטוס-מיניסטעריום האבען פערשפראכען, דאס נאכ'ן בעקענען זיך מיט'ן אינהאלט פון מעמאריאל וועלען די געדעכטע פאדערונגען פון דער דעלעגאציע בעריקזיכטיגט ווערען.

ווי מיר ווערען געוואר, האנדעלט זיך וועגען די בעשטימונגען פונ'ם דעקרעט, וועלכע זעהען פאר די מעגליכקייט צושאפען בעזונדער רעליגיאנס-פערבאנדען, און וואס די יודישע כלל-טוער זעהען איין א געפאהר פאר דער עקזיסטענץ פון די איינהייטליכע יודישע קהלות.

די יודישע כלל-טוער זענען אויך ביי דער מיינונג, אז די ברייטע רעכט, וואס די אויפזיכטס-מאכט האט בנוגע די קהלות-פינאנצען, שטעלט אוועק די קהלות אויף א נישט-געזונדען באדען. גאר בעזונדערס נישט צופרידענשטעלענד איז דער פונקט, וועלכער זעהט פאר דאס נאמינירען מיטגלידער פון די קהלות-ראטען חוץ די אויסגעוועהלטע. ענדליך פערלאנגען די יודישע כלל-טוער, אז דער רעליגיעזער ראט, וועלכער דארף רעפרעזענטירען אלע יודישע קהלות אין לאנד, זאל בעשטעהען נישט פון 21 מיטגלידער, ווי דאס זעהען פאר די בעשטימונגען, נאר פון 71 פערזאן. לויט דער צאהל פון דער סנהדרין.

דער פערבאנד פון די יודישע קהלות אין קליינפוילען, אין וועמענס נאמען עס האט גערעדט די דערמאנטע דעלעגאציע, נעמט ארום 80 קהלות אין קליינפוילען.

סענסאציאנעלער געהיימנישפולער פראצעס

וועגען מארד פון פרעזידענט ציגאַרסקי.

קאזשימיערזש רידזעווסקי פאַר'ן משפט פון לאדזער קרייז-געריכט.

צווייטער טאג.

(§) נעכטען אין צווייטען טאָג פון פראָצעס געגען רידזעווסקי'ן איז אויס־געהערט געוואָרען די צווייטע גרופּע עדות — מצד דער בעשולדיגונג.

פון די דאָזיגע עדות איז דער גרעס־טער טייל אויסגעהערט געוואָרען אויך אויפ'ן שטאַנד-געריכט און זיי טראָגען אריין ווייניג נייעס אין איצטיגען פּראָ־צעס. אַ גרויס פּעראינטערעסירונג רופט אַרויס דאָס עדות-זאָגען פון וואַלאַש־טשיק'ס פרוי סטעפאַניע און פון ריד־זעווסקי'ס פאַמיליע. איינע פון די קרובים רידזעווסקי'ס שוועגערין, בעשטעטיגט, אַז רידזעווסקי האָט בעת'ן אַרעסטירען געזאָגט צו דער פאַמיליע: „געדענקט, אַז איך האָב דאָנערשטאָג געאַרבייט".

אויף די פאָר ווערטער לייגט די בע־שולדיגונג אַ ספּעציעלען אַכט. אַ חוץ דעם דערצעהלט זי, אַז זי האָט געקענט איינינע פערזאָן, וואָס האָבען צוזאַמען געאַרבייט מיט דעם בעשולדיגטען רידזעווסקי און רופט דערביי אָן צוויי נעמען פון די אַליביסטען (די וועלכע בעווייזען, אַז רידזעווסקי איז בעת'ן מאָרד נישט געווען אויפ'ן אָרט פון טראַגישען געשעהעניש, נאָר ביי דער אַרבייט אויף קאָנסטאַנטינער פּאָ־לעסיפ.

האַלב 10 אַ זייגער הויבט זיך אָן

דער ווייטערדיגער פערהער פון די עדות.

די ערשטע ווערען אויסגעהערט די געוועזענע וויצע-פּרעזידענטען: וואָיע־דזקי און גראָשקאָווסקי. זיי אינפאָרמי־רען אויף וואָס אַנ'אופן עס ווערען צו־גענומען אַרבייטער צו שטאָטישע אַרביי־טען, אַז נאָר שטאָטישע אָנגעשטעלטע נעהמט אָן דער פּרעזידיום פון מאַגיס־טראַט, אַז סעזאָן-אַרבייטער נעהמט-צו דער לאָווניק, און וואַלאַשטשיק ווענדעניג זיך צום פּרעזידענט ציגאַרסקי נאָך אַר־בייט האָט זיך געווענדעט אויף אַ נישט־ריכטיגען אַדרעס.

עס ווערט דאַן אויסגעהערט דער עדות העניק קויפמאַן. ער דערצעהלט, אַז אין טאָג פון מאָרד האָט ער זיך צופעליג געפונען אויף אַנדזשעיאַ נע־בען נומער 4; אין אַ געוויסען מאָמענט האָט ער דערהערט אַ געשריי: „זלאָ־דושעיע!" און געזעהען אַרויסלויפען אַ מענש, — ווי דער ענטלויפענדער האָט אויסגעזעהן — געדענקט גישט דער עדות. דער עדות זאָגט אויך, אַז דעם 17-טען אַפּריל איז ער צופעליג געווען ביים אויספאָרשונגס-ריכטער און געהערט, ווי רידזעווסקי האָט זיך מודה געווען אין מיטהעלפען אין מאָרד.

דער עדות מייערסקי, אַ בעאַמטער פון מאַגיסטראַט, איז צופעליג דורכגעגאַנגען דורך אַנדזשעיאַ, געזעהן אַ ענטלויפענ־דען, געהערט אַ געשריי „שטיי" אָבער דעם ענטלויפענדען געַנוי נישט בע־מערקט.

די עדות פּאָשפּיעך, און שובערט דער־צעהלען, ווי זיי האָבען צוזאַמען מיט דעם אַספּיראַנט לוטאָסטאַנסקי און פּשאָ־דאָווניק פּאַלושעק אַרעסטירט רידזעווסקי'ן און ווי ער האָט ביים אַריינזעצען זיך אין אויטאָ געזאָגט צו זיינע קרובים, וועלכע זענען אַרויס אַלע איהם בע־גלייטען: „געדענקט, אַז דאָנערשטאָג האָב איך געאַרבייט".

די עדות פּאָליציאַנטען יורגאַ גלאַדקי גאָרדאָן און קובערא, וועלכע האָבען געהאַלטען וואַך איבער רידזעווסקיס קאָ־מער דערצעהלען ווי עס איז זיי געלונ־גען אַרויסצובעקומען פון רידזעווסקין, אַז ער איז בעת'ן מאָרד געווען צוזאַ־מען מיט וואַלאַשטשיקען.

אויך די עדות: בעאַמטער לערך און סטאַקאָווסקי דערצעהלען, אַז רידזעווסקי האָט זיך מודה געווען, אַז ער איז גע־ווען מיט וואַלאשטשיקען און געהאַלטען דעם קרבן ביי דער האַנד בעת וואַלאַ־שטשיק האָט אַריינגעשטאָכען דאָס מעסער.

נאָך דער הפסקה, וועלכע איז געווען ערקלערט 11 אַ זייגער ווערען נאָך אויס־געהערט די עדות. דער וועכטער און איין אויפזעהער פון דער טורמע, זיי כאַראַקטעריזירען דעם בעשולדיגטען רידזעווסקי אַלס דעם איניציאַטאָר און גייסט פון מאָ:ד, רידזעווסקי האָט אַליין דערצעהלט, אַז ווען וואַלאַשטשיק האָט זיך אין דער לעצטער מינוט דערשראָ־קען און געוואָלט ענטלויפען, האָט צו איהם רידזעווסקי געזאָלט זאָגען: „מיר זענען שוין אַזוי ווייט בעקומען, דאַרף מען ענדיגען".

סטודענט אַנדזשעי פלוטאָ האָט זיך אין טאָג פון מאָרד גראָד געפונען אין לעהרער-פעראיין אויף אַנדזשעיאַ 4. ווען ער איז אַראָפּגעגאַנגען, האָט ער בעמערקט איינעם אין אַ גרויסען אַנצוג.

דער עדות אַניאָלקעוויטש האָט גע־זעהען וואַלאַשטשיק'ען צוזאַמען מיט רידזעווסקי אַ וואָך פאַר'ן מאָרד אויפ'ן באַלוטער מאַרק. וואַלאַשטשיק, זאָגט דער עדות, איז געווען אין גרונד-גענו־מען אַ גוטער מענש, עס האָבען איהם קאַליע געמאַכט די שלעכטע אומשטענ־דען. וואַלאַשטשיק האָט אַפילו קינסט־לעריש געשניצט.

וואַלאַשטשיק'ס פרוי

סטעפאַניע דערצעהלט, אַז רידזעווסקי איז געווען דאָס אומגליק פון זייער לע־בען, אַז פון זינט איהר מאַן האָט זיך בעקענט מיט רידזעווסקי'ן האָט ער אָנ־געהויבען געהען אין שלעכטע דרכים, אַז דאָס האָט רידזעווסקי אָנגערעדט איהר מאַן ער זאָל אַרויסוואַרפען איהרע עלטערען פון דער דירה און די דירה פערקויפען. די דירה האָט איהר מאַן פערקויפט צוזאַמען מיט רידזעווסקי'ן. דורך רידזעווסקי'ן פלעגט זי דער מאַן אָפּט שלאָגען.

ווען רידזעווסקי האָט אָנגערעדט וואַ־לאַשטשיק'ען צו דער'הרג'ענען דעם פּאָ־ליציאַנט אַלטמאַן, האָט זי נישט דער־לאָזט און געזאָגט דעם מאַן, ער זאָל געהען וואָרנען אַלטמאַנען, אַז עס דראָהט איהם אַ געפאַהר, זי קען אַלטמאַן'ס פרוי און נישט געוואָלט דערלאָזען עס זאָל זיי עפּעס שלעכטס געשעהען. וואַלאַש־טשיק איז טאַקי געגאַנגען און אַלט־מאַן'ען געוואָרענט. רידזעווסקין האָט זי געקענט שוין פון לאַנג, נאָר נישט פאַר דער חתונה, קיין נאָהענטע פריינדליכע בעציהונגען זענען צווישען איהר און רידזעווסקין קיינמאָל נישט געווען, זי פלעגט בעטען דעם מאַן ער זאָל זיך מיט רידזעווסקין נישט חבר'ן.

אויף דער פראַגע פון פּראָקוראָר ענט־פערט פרוי וואַלאַשטשיק, אַז נאָכ'ן מאָרד איז וואַלאַשטשיק אַ היימגעקומען אַ אומ־רוהיגער און אַ צושטרויטער און פער־לאַנגט טיי. הגם זי האָט בעמערקט, אַז ער איז געקומען אָהן אַ פּאַלטען, האָט זי איהם אָבער מורא געהאַט צופרעגען פון וואַנען ער קומט און וואָס עס טוט זיך מיט איהם.

רידזעווסקים פאַטער

פראַנצישעק דערצעהלט, אַז דער בע־שולדיגטער איז געווען אַ זעהר גוטער זוהן, אַז ער פלעגט דאָס גאַנצע געלד, וואָס ר'האָט פערדיגט אַוועקגעבען דעם פאָטער, אַז ער האָט זיך נישט געוואָלט טרעפען מיט וואַלאַשטשיק'ען.

ניעפּאָמוציגאַ רידזעווסקאַ, דעם בע־שולדיגטערס מוטער זאָגט דאָס זעלבע, וואָס דער פאָטער.

בראָניסלאַוואַ רידזעווסקאַ, דעם בע־שולדיגטענס שוועגערין איז געווען ביים אַרעסטירען רידזעווסקי'ן, מען האָט ריד־זעווסקין נישט געזאָגט פאַרוואָס מען אַרעסטירט איהם, ווען עס האָט איהם איינער פון די אַרעסטירענדע געפרעגט: „וואו איז דאָס מעסער?" האָט ער גע־ענטפערט: „איך ווייס פון גאָרנישט" ביים אַרויסגעהן האָט ער געזאָגט: „גע־דענקט, אַז איך האָב דאָנערשטאָג געאַר־בייט". (אַ רושם אין זאַל) אויף דער פראַגע פון דעם פּראָקוראָר. צי האָט זי פריי־הער געקענט די מיטאַרבייטער פון דעם בעשולדיגטען, ענטפערט די עדות'טע, אַז זי האָט געקענט איינינע און רופט אָן די נעמען גראָדעצקי, ראָל א. אַנד. (דאָס זענען די נעמען פון די אַליביס־טען).

רידזעווסקי אַנטאָני (דעם בעשולדיג־טענס ברודער) דערצעהלט, אַז ער פלעגט נישט לאָזען וואַלאַשטשיק צו זיי אין דער וואוינונג, ווייל ער פלעגט זיך צוטשעפען צו זיין פרויס יונגערע שוועסטער א. ד. גל. די פרוי וואַלאַשטשיק'ס איז אַמאָל אַליין געקומען רופען דעם בע־שולדיגטען רידזעווסקין צו זיך...

יוזעפאַ ליטוויצקאַ בראָניסלאַוואַ רי־דזעווסקאַ'ס שוועסטערל דערצעהלט, אַז רידזעווסקי האָט מורא געהאַט און זיך אויסבעהאַלטען פאַר וואַלאַשטשיק'ן.

נאָך אַ צווייטער הפסקה, ווערען אויסגעהערט די עדות:

אַניעלאַ דאָמבראָווסקאַ, וועלכע האָט גערעדט מיט רידזעווסקיס עלטערען נאָך זיין אַרעסט, און געקומען צו אי־בערצייגונג, אַז זיינע עלטערען זענען נישט זיכער אין זייער זוהנ'ס שולד, אַז דער פאָטער, פראַנצישעק רידזעוו־סקי האָט געזאָגט, אַז דער בעשולדיג־טער וועט קריגען 12 יאָהר שווערע טורמע.

דער עדות פּאָליציאַנט אַלטמאַן דער־צעהלט וועגען די געשעהענישען אין לאַגעווניקער וואַלד, ווען עס זענען איהם בעפאַלען אַ מחנה יונגען מיט רידזעווסקי'ן און איהם געוואָלט הרג'ע־נען, און וועגען דעם ווי רידזעווסקי אַליין האָט איהם שפּעטער געוואָלט הרג'ענען, ווי עס האָט איהם געוואָ־רענט וואַלאַשטשיק.

נאָכדעם ווי עס ווערען פאָרגעלעזען אַ רייה פּראָטאָקאָלען ווערט. אַרום 4 אַ זייגער די זיצונג געשלאָסען.

אַרעסטירט שוחטים און פלייש-הורטאָווניקעס.

די הורטאָווניקעס ווערען בעשולדיגט אין קינסטלי־כען הויבען דעם פרייז פון פלייש.

(—) די לעצטע צייטען קומט פאָר אַ קאָנפליקט צווישען די העקערס און די שעכטערס און אויך מיט די אַרבייטער פון שעכט-הויז צוליב דעם וואָס די שעכטער (פלייש-הורטאָווניקעס) ווערען בעשולדיגט, אַז זיי האָבען געמאַכט יד־אחת, כדי נישט צו שעכטען קיין סך בהמות און אַזוי אַרום זאָל טייערער ווע־רען פלייש. ווען אַנדערע קצבים האָ־בען געוואָלט לאָזען שעכטען בהמות האָבען די הורטאָווניקעס געזאָלט אָנ־ווענדען פערשידענע דראָהונגען בנוגע די שוחטים, צוליב די דאָזיגע סכסוכים איז נעכטען אין שטאָטישען שעכט-הויז געקומען אַנ'אָפּטיילונג פּאָליציי און 8 שוחטים און 5 פלייש-הורטאָווניקעס, וועלכע האָבען זיך גראָד געפונען אין שעכט-הויז זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין 10-טען קאָמיסאַריאַט, כדי צוזאַמענ־צושטעלען אַ פּראָטאָקאָל וועגען דעם ענין.

שפּעט אין אָוונד נאָכ'ן צוזאַמענ־שטעלען דעם פּראָטאָקאָל זענען 4 פון די הורטאָווניקעס און דער סעקרעטאַר און קאַסירער פון די הורטאָווניקעס אָפּ־געפיהרט געוואָרען אין דער פּאָליציי־קאָמענדאַ.

„דאָס פּראָבלעם פון פערברעכען"

פאָרלעזונג פון עטינגער.

פרייטאָג קומט פאָר אין האַנדעלס־אָנגעשטעלטען פעראיין (קאָשטשושקי 21) אַ זעהר אינטערעסאַנטע פאָרלעזונג פון פּראָפ. פון דער „וואָלנאַ ווסשעכניצאַ" אַדאַם ס. עטינגער, א. ד. ט. „דאָס פּראָבלעם פון פערברעכען".

די פאָרלעזונג האָט צוליב דער טע־מאַ און פערזאָן פון פּרעלעגענט אַרויס־גערופען אַ גרויסען אינטערעס.

פערזאַמלונג פון אָנגעשטעלטע

אין דער קאָנפעקציע-בראַנזשע.

(—) היינט אין אָוונד קומט פאָר אין האַנדעלס-אָנגעשטעלטען פעראיין (קאָשטשושקי 21) די אַלגעמיינע פער־זאַמלונג פון די אָנגעשטעלטע אין דער קאָנפעקציע-בראַנזשע. אויף דער פער־זאַמלונג וועלען בעטראַכט ווערען אַ רייה וויכטיגע פראַגען, צווישען אַנדע־רען די פראַגע פון די אַזוי-גערופענע „רופערס".

2000 זל. פאַר כאַפּען דעם מערדער.

אַרום דעם גרויזאַמען מאָרד אין אַלעקסאַנדער.

נעכטען איז פאָרגעקומען די לויה פון'ם פּאָרפּאָלק ווירט, וועלכע זענען אויף אַ גרויזאַמען אופן ערמאָרדעט געוואָרען. אין דער לויה האָט זיך בע־טייליגט אַ גרויסער עולם, ס'איז אויך אָגוועזענד געווען פיל פּאָליציי.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן מאָרד זענען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע פערדעכ־טיגע פערזאָן. עס ווערט געפיהרט אַ שטרענגע אויספאָרשונג, וועלכע האָט אָבער דערוויילע קיין גענויע רעזולטאַטען נישט געגעבען. עס איז פערעפענטליכט געוואָרען אַ בעקאַנטמאַכונג, אַז ווער עס וועט אָנווייזען די מערדער אָדער וועט מיטהעלפען די מערדער צו כאַפּען, וועט בעלוינט ווערען מיט 2000 זל.

גנבה

אין אַ זיידען-פאַבריק.

(§) אין דער פאַבריק „לאַנד-אויסאַר־בייטונג פון זיידענע בענדער", זשע־ראָמסקיעגאָ 98, האָבען זיך נעכטען שפּעט ביינאַכט אַריינגעקומען גנבים און האָבען אַרויסגעגנב'עט 75 קילאָ זיידען גאַרן, אַ פוטער און אַ פּאַלטען. דער שאָ־דען, וועלכער איז בעמערקט געוואָרען ערשט אינדערפריה, בעטרעפט 5000 זל. פּאָליציי פיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

אין „אָרט".

די „נסים מן השמים" ווערען שוין געשפּילט די לעצטע טעג.

דאָס דאָזיגע אויסערגעוועהנליך-אויס־גענומענע פּראָגראַם וועט נאָך געוויזען ווערען ביז מאָנטאָג, און דאַן קומט דער פערטער פּראָגראַם א. נ. „אַ ביל־קעלע, אַ חלה'לע, אַ ראַזעוואַנע ברויט"...

היינט — אַ פאָרשטעלונג. אָנהויב 9.15 אַ זייגער.

פון „גאָנג".

קריטיק, ווייזט זיך אַרויס, איז אָפּט מאָל אַ גאַנץ געזונדע זאַך פאַר קונסט: אַז מען האָט די דירעקציע פון „גאָנג" נישט געגעבען קיין גלעט איבערן קע־פעל פאַר'ן פאַריגען פּראָגראַם, האָט זי זיך בעמיהט און איצט טאַקי דערלאַנגט סחורה — אַ מחיה. אַ שעהנער איידע־לער וויץ, פּאָליטישע געלונגענע אַקטו־אַליע און פיינע, ריינע נומערלעך. עס איז געבליבען נאָך איין קליינינקייט, אַז דער פּראָגראַם זאָל זיין פולקאָם: רע־דוצירען איהם אויף אַ פאָר נומערען. ער איז צו גרויס.

Dr. RÓŻANER
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
צוריקגעקעהרט.
Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98.
נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4
וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מע־נער-שוואַכע - קראַנקהייטען היילונגס-קוואַרץ־לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד

Dr. PRYBULSKI
זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38
ווענערישע און האָר-הויט-קראַנקהייטען. מענער שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר אויספאַל). רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט; דאַמען פון 4—5 נאָכמ.
ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

אַ קונסט-פאָטאָגראַפיע
איז אַ ציהרונג אין יעדען הויז!
אין מיין איבעראַל בעקאַנטען קונסט-פאָטאָגראַפישען אַטעליער ווערען אויסגעפיהרט אַלערליי אויפנאַהמען אויף פּאָסט-קאַרטען, פּאָרטרע־טען, סאַלאָן-בילדער א. ז. וו. לויט דער לעצטער טעכניק פון ליכט און שאָטען. לויט וואונש אַ גרויסער אויסוואַהל פון די נייעסטע אַמע־ריקאַנער ווידען-קאַרטען. ס'ווערען אויך געמאַכט אויפנאַמען פאַר גע־וועלשאַפטען (אָרגאַניזאַציעס). אויס'ן פּראָווינץ אויך אויסערן אַטעליער. צוגענגליכע פּרייזען. גרעסטע אַבערקענונג פון אַ רייהע לאָדזער פער־ווענליכקייטען פאַר די שעהנע און זאָרגפעלטיגע אויספיהרונגען.
מיט אַכטונג קונסט-פאָטאָגראַפישער אַטעליער
„PARISIEN", wł. H. SROKA, Łódź, Brzezińska 69
צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נ' 1.

אַנ'אָפּגעשניטענער קאָפּ פון אַ מענשען אין די צייהן פון הינד.

ענטדעקט געוואָרען אַ שוידערליכער פערברעכען פון אַ פרוי, וועלכע האָט דערמאָרדעט איהר מאַן. זי האָט צושניטען זיין קערפּער אויף שטיקער און בעהאַלטען אין מיסט.

אין דאָרף קאַבילסקי, ביי ווילנאַ, איז ענטדעקט געוואָרען אַ שוידערליכער פערברעכען.

אַ פרוי האָט דערמאָרדעט איהר מאַן, צושניטען זיין קערפּער אויף שטיקער און די צושניטענע קערפּער-טיילען בעהאַלטען אין מיסט פון שטאַל.

דער שרעקליכער מאָרד איז ענטדעקט געוואָרען אויף אַ צופעליגען אופן:

דעם 14-טען ה. ח. האָבען אַ פּאָר איינוואוינער פון דאָרף קאַבילקי און אַ פּאָליציי-פּאָסטערונקאָווי בעמערקט, ווי צוויי הינט רייסען זיך צווישען זיך צוליב עפּעס אַ מאַסע, וואָס ס'האָט זיך געוואַלגערט אויף דער ערד און וואָס האָט געהאַט דעם אויסזעהן פון אַ מענשליכען קאָפּ.

צוגעהענדיג נעהנטער, האָבען זיי ווירקליך, צו זייער שרעק דערזעהען, אַז זיי האָבען נישט קיין טעות, און ביידע הינט האָבען איינער פון צווייטען געריסען אַ קאָפּ פון אַ מענש.

דער קאָפּ האָט אויסגעזעהן פריש, ווי נאָר-וואָס אָפּגעשניטען פון גוף. עס איז קוים געלונגען אָפּצוטרייבען די הינט פון דער שרעקליכער „מציאה". מען האָט דעם מענשליכען קאָפּ אויפגעהויבען און אָפּגעשיקט צום פּאָליציי-פּאָסטערונעק. ס'איז פערפיהרט געוואָרען אַנ'אויספאָרשונג, כדי צו ענטדעקען דעם בלוטיגען סוד פון דעם געפונענעם מענשליכען קאָפּ, אָבער אָהן רעזולטאַט.

מען האָט דאַן נאָכגעשפּירט די זעלבע הינט, וועלכע האָבען געפונען דעם מענשליכען קאָפּ, און מ'האָט בעמערקט, אַז זיי דרעהען זיך כסדר אַרום דער שטאַל פון דער דאָרטיגער איינוואוינערין עליזאַבעטאַ לאַזאַראָוואַ. מען האָט אויך בעמערקט, ווי זיי האָבען דאָרט שנעל אָנגעהויבען צו גראָבען אין אַ גרויסער קופּע מיסט, וואָס האָט זיך דאָרט געפונען.

די פּאָליציי האָט תיכף אָנגעהויבען פאַנאַנדערצוגראָבען די מיסט, און צו דער גרויסער איבערראַשונג האָט מען דאָרט אַנטדעקט נאָך צושניטענע קערפּער-טיילען פון אַ מענטשען.

די ווייטערדיגע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער געפונענער צושניטענער טויטער קערפּער איז דער קאַבילקער איינוואוינער מיקאָלאַי לאַזאַראָוו וועלכען ס'האָט דערמאָרדעט זיין אייגענע פרוי עליזאַבעטע.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עליזאַבעטע האָט זיך פערליבט אין אַנ'אַנדערען און ווענדענדיק פּטור ווערען פון איהר מאַן האָט זי איהם דערמאָרדעט.

דערביי איז דער מאָרד אויסגעפיהרט געוואָרען אויף אַנ'אַכזריות'דיגען אופ'ן: די פרוי-מערדערין האָט צושניטען דעם קערפּער פון איהר מאַן אויף בעזונדערע חלקים.

די געפונענע טיילען פון טויטען קערפּער זענען צוריק צונויפגעשטעלט געוואָרען.

די גרויזאַמע פרוי מערדערין עליזאַבעטאַ לאַזאַראָוו איז ארעסטירט געוואָרען און איז איבערגעשיקט געוואָרען אין לוקישקער תפיסה.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

בכדי דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 19-טען יאַנואר 1926

6809. פעטערזיליע פון נאָוואָמיעסקאַ.

ס'איז טאַקע פערהאַן אַזאַ פאָרשריפט לויט וועלכען מ'קאָן בעקומען אַ ביליגען (פאַר 20 זל.) אויסלענדישען פּאַס, ווען מ'פאָהרט צוליב קוראַציע-צוועקען. דער קראַנקער פערזאָן מוז אָבער פאָרשטעלען אַ בעשטעטיגונג פון אַ רעגירונגס-דאָקטאָר (ד"ר ווייליאַנד אָדער ד"ר סקאַלסקי), אַז די אויסלענדישע קוראַציע איז אומבעדינגט נויטיג.

6810. אַנ'אייביגער לעזער פון מיצקעוויטש גאַס.

אויב אייער זוהן איז עלטער, ווי 26 יאָהר דאַרף ער שוין נישט קיין ערלויבניש פון דער מיליטער-מאַכט, בכדי צו בעקומען אַנ'אויסלענדישען פּאַס. ער דאַרפט נאָר בלויז מעלדען דער פּ.ק.או. וועגען זיין אַרויספאָהר. וואָס שייך דעם אופן פון בעקומען אַ ביליגען עמיגראַנטען-פּאַס מוזט איהר האָבען אַנ'אַרבייטס-קאָנטראַקט פון דער פאַריזער פירמע דעם קאָנטראַקט דאַרף ווערען בעשטעטיגט פון דער דאָרטיגער פּאָליציי-פּרעפעקטור, פראַנצויזישען אַרבייטס-מיניסטעריום און פון פוילישען קאָנסולאַט אין פאַריז.

6811. י. שמ—טש.

6812. אַ לעזער פון פּרושעיאַזד.

6813. פּ. פּ. 41.

6814. פּאָזמאַנטער.

6815. אַ לעזער פון טראַוגוטאַ.

6816. ה. כמיעלעווסקי.

6817. אַ געטרייער לעזער פון יעראָזאָלימסקאַ.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג מיטברענגענדיג די צייטונג.

6818, וויינבערג פון טאַרגאָווע.

קיין 2 אונטערנעמונגען אויף 2 בעזונדערע ערטער קאָן מען אויפ'ן סמך פון איין און דעמזעלבען פּאַטענט נישט פיהרען. איהר קאָנט זיך אָבער ווענדען מיט אַ מאָטיווירטע בקשה אין אורזשאַנד סקאַרבאָווי, אַז מען זאָל אייך דאָס אויפ'ן פּאַטענט צושרייבען.

6819. ל. אוטאַר.

די פאָדערונג פון הויזווירט, אַז איהר זאָלט צאָהלען דירה-געלד פאַר'ן שטאַל לויט'ן פּראָצענט-פוס איז בעגרינדעט בפרט, ווען דאָס גרונד דירה-געלד פאַר'ן שטאַל איז בעזונדער פעסטגעשטעלט געוואָרען.

6820. M. K. פון פּאָמאָרסקאַ.

אויסגעשלאָסען פון מיליטער-דינסט ווערען נאָר די פערזאָנען, וועלכע זענען פער'משפט געוואָרען דורך אַנ'ענטגילטיגען געריכט-אורטייל צו טורמע אָדער שווערע טורמע אויף אַ טערמין מינדעסטענס 3 יאָהר. די מיליטער-מאַכט קאָן אָנווענדען די דאָזיגע סאַנקציע אויך לגבי פערזאָנען, וועלכע זענען פער'משפט געוואָרען אַפילו אויף אַ קורצען טערמין. פערפליכטעט דערצו אומבעדינג איז זי נישט.

6821. ל. פּ—ט.

די איבריגע שוועסטער און ברודער וואָלטען געקאָנט האָבען צוגלייך מיט אייך אַ רעכט אויף דער דירה, ווען זיי וואָלטען געוואוינט צוזאַמען מיט אייער פאָטער אין מאָמענט ווען ער איז געשטאָרבען.

6822. אַ לעזער פון גרינעם מאַרק.

איהר מוזט צושיקען קודם כל אַ רעיענטאַלע אויפפאָדערונג דעם רב, אַז ער זאָל קיינעם דערווייל נישט אַרויסגעבען דאָס איינגעלייגטע געלד. אַרויסבעקומען דאָס געלד קאָנט איהר נישט פריהער, ווי דאָס געריכט וועט דעם אָפּמאַך בטול מאַכען.

„אַרט"

אַרטיסטישער רעוי און קאַמער-טעאַטער אונטער דער לייטונג פון מ. בראַדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאָנטיפּעל" זאַכאַדניאַ 43.

היינט און טעגליך

די לעצטע טעג פון 3. פּראָגראַם!

היינט דאָנערשטאָג—1 פאָרשטעלונג: פּינקטליך 9.15 אָוועגד

פון גראַנדיעזען 3-טען פּראָגראַם:

נסים מן השמים

מוזיקאַל. לייטער: ה. קאַן. דעקאָראַציעס און קאָסטיומען, אַרט.-מאַלערס: ד. מאַטוס און בלום. רעזשי: מ. פּולאַווער. קאָנפער.: קאַזאַנאַווער קאָנצערט-מייסטער: בייגעלמאַן.

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון 5 אַ זייגער נאָכמ.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19)

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער - שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קווארץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 1—2 און פון 4—8 אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ ספּעצ. וואַרטע-זאַל.

Dr. Med. I. WEINBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7 נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 3.

ראַספּוטין

זיין מיאוס לעבען און שרעקליכער סוף

לויט גאַנץ נייע מאַטעריאַלען.

פון מ. אָשעראַוויטש.

6.

די אורזאַך פון דעם, וואָס ראַספּוטין האָט מיט זיין געזונטען חוש נישט דערשמעקט, אַז ער דאַרף זיין פאָרזיכטיג מיט יוסופּאָוו'ען און זיך שטאַרק היטען פאַר איהם, איז געלעגען אין דעם, וואָס ער איז געווען צופיל פאַראינטערעסירט, אַז יוסופּאָוו זאָל ווערען זיינער אַ פריינד, זאָל אויך אָנהויבען גלויבען אין איהם און איבערגעהן אויף זיין זייט.

ראַספּוטין איז געווען זיכער, אַז דערמיט וועט ער אַ סך געווינען, ווייל יוסופּאָוו'ס מוטער איז געווען אַ נאָהענטע פריינדין פון דער גרויספירשטין יעליזאַוועטאַ פיאָדאָראָוונאַ, דער צאַריצאַ'ס שוועסטער, וועלכע האָט נישט געהאַלטען פון ראַספּוטין'ען. איהם האָט זיך דאָס נישט געגלויבט און ער האָט געזוכט אַלערליי מעגליכקייטען זי צו געווינען אויף זיין זייט, און עס שיינט, אַז ער האָט אין דעם פאַל געוואָלט אויסנוצען יוסופּאָוו'ן.

אַ לענגערע צייט איז אַזוי אַוועק און יוסופּאָוו איז אַלץ נאָכגעגאַנגען ראַספּוטין'ן ווי אַ שאָטען, אָדער בעסער געזאָגט, ווי אַ מלאך המות. און די אַנדערע פון דער פערשווערונג האָבען געבערענט פון אומגעדולד דורכצופיהרען דעם פּלאַן און איין מאָל פאַר אַלע מאָל פּטור צו ווערען פון דעם אויסגעלאַסענעם פויער, וועלכער האָט מיט זיין אויפפיהרונג געבראַכט דערצו, אַז רוסלאַנד זאָל זיין צושאַנד און צו שפּאָט אין די אויגען פון דער גאַנצער וועלט.

נאָך לאַנגע בעראַטונגען און צוגרייטונגען איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער'הרג'ענען ראַספּוטין'ען זאָל מען אין דער נאַכט פונם 16-טען דעצעמבער. שפּעט נאָך האַלבער נאַכט זאָל יוסופּאָוו ברענגען ראַספּוטין'ן צו זיך אין פּאַלאַץ, וואָס געפינט זיך אויף דער מאָיקאַ, נומער 94; דאָרטען זאָלען אין אַ זייטיגען צימער זיין בעהאַלטען די אַנדערע 4 פערשווערער—וולאַדימיר פּורישקעוויטש, דער גרויספירשט דמיטרי פּאַוולאָוויטש, דער יונגער אָפיצער סוכאָטין און דאָקטאָר לאַזאָווערט: אַלע פיער זאָלען זיין גרייט, מיט רעוואָלווערען אין די הענד, צו קומען צו הילף יוסופּאָוו'ן, וועלכער וועט אין יענער נאַכט דאַרפען טון די וויכטיגסטע אַרבייט, און דאָס איז—פער'סמ'ען ראַספּוטין'ען.,.

דער פּלאַן איז אויסגעאַרבייט געוואָרען זעהר פאָרזיכטיג און זעהר אויסגערעכענט, מיט דער אויסזיכט, אַז קיין בעשעפעניש אין דער וועלט זאָל נישט וויסען וואו ראַספּוטין איז אַהינגעקומען און ווער עס האָט איהם אַריבערגעפּעקלט אויף יענער וועלט.

אַלעס איז געווען צוגעגרייט, אַז דער פּלאַן זאָל דורכגעפיהרט ווערען אַזוי:

אויפ'ן טיש פון דעם צימער, וואוהין מען וועט ברענגען ראַספּוטין'ען אין דער בעשטימטער צייט, זאָלען אויף אַ טאַץ ליגען פערשידענע נאַשערייען פון צוויי ערליי קאָלירען; די נאַשערייען פון איין קאָליר זאָלען האָבען אין זיך סם און די אַנדערע נישט. אויף דעם זעלבען טיש זאָלען אויך שטעהן פלעשער וויין און גלעזלעך; אין איין גלעזעל אין דעם, וואָס מען וועט אָנגיסען וויין פאַר ראַספּוטין'ען, זאָל זיין סם.

נאָכדעם ווי ראַספּוטין וועט שוין זיין טויט, זאָל מען פון איהם אַראָפּציהען די קליידער; דער יונגער אָפיציר סוכאָטין, וועלכער איז אין וואוקס פּונקט אַזוי ווי ראַספּוטין, זאָל זיך אָנטון ראַספּוטין'ס פּוטערנעם טולופּ, זיין היטעל און צוזאַמען מיט דעם גרויספירשט דמיטרי פּאַוולאָוויטש זיך אַריינזעצען אין אַ אויטאָמאָביל און אַוועקפיהרען ראַספּוטין'ס קליידער אין דעם סאַניטאַרען-צוג, וואָס שטעהט אונטער פּורישקעוויטש'ס אויפזיכט; דאָרטען וועט שוין צוגעגרייט זיין אַנ'אָנגעהייצטער אויוועו און די מאַדאַם פּורישקעוויטש וועט ראַספּוטין'ס אַלע קליידער פערברענען אַזוי, אַז עס זאָל אַפילו פון זיי קיין זכר נישט בלייבען.

נאָכדעם ווי די קליידער וועלען שוין זיין פערברענט, זאָל דער אָפיצער סוכאָטין אָפּרופען אויפ'ן טעלעפאָן דעם לוסטיגען רעסטאָראַן „ווילאַ ראָדע", און פרעגען צי ראַספּוטין איז שוין דאָרטען דאָ, און ווען מען וועט איהם ענטפערען, אַז ער איז נישטאָ, זאָל ער ווי פאַר זיך אַ זאָג טון, אַז אויב אַזוי, וועט ער אודאי שפּעטער דאָרטען זיין. און נאָכדעם זאָל ער צוזאַמען מיט'ן גרויספירשט דמיטרי פּאַוולאָוויטש קומען צוריק צו יוסופּאָוו'ען אין פּאַלאַץ און דאָרטען וועלען אַלע פיער איינוויקלען ראַספּוטין'ס טויטען קערפּער אין לייליכער, פערבינדען מיט שטריק, צו די פיס וועט מען איהם צושפּען שווערע אייזערנע וואָגען און אַזוי וועט מען איהם אַריינוואַרפען אין אַ אויטאָמאָביל, איהם אַוועקפיהרען צום טייך נעוואַ און אַריינוואַרפען אין וואַסער אינטער'ן אייז.

מיט'ן אויסזוכען אַ פּלאַץ אויף דער נעוואַ, וואו מען זאָל ראַספּוטין'ס טויטען קערפּער אַריינוואַרפען, איז געווען פערבונדען אַ שווערע אַרבייט, וואָס האָט געפאָדערט אַ סך פאָרזיכטיגקייט. דער טייך איז דאַן געווען שטאַרק פערפראָרען, איינגאַנצען בעדעקט מיט אייז און מיט שניי, די פרעסט האָבען אָנגעהאַלטען ביי טאָג און ביי נאַכט און עס איז שווער געווען צו געפינען אויפ'ן טייך אַנ'אָרט, וואָס זאָל נישט זיין בעדעקט מיט אייז.

די אויפגאַבע צו געפינען אַזאַ אָרט האָט מען איבערגעגעבען 2 מענשען—דעם גרויספירשט דמיטרי פּאַוולאָוויטש און פּורישקעוויטש'ן. ביידע האָבען אין זייערע אויטאָמאָבילען איינציגווייז געדאַרפט אַרומפאָהרען די ברעגען פון דער נעוואַ און זעהן, וואו עס געפינט זיך ערגיץ אַ פּלאַץ, וואו דאָס וואַסער איז נישט פערפראָרען און דער שטראָם אונטער'ן אייז איז גענוג שטאַרק, אַז דער טויטער קערפּער זאָל קענען פערשלעפּט ווערען ערגיץ ווייט, אויב עס וועט געשעהן עפּעס אַ צופאַל און ער וועט נישט אַרונטער צום גרונד.

אי פּורישקעוויטש, אי דמיטרי פּאַוולאָוויטש האָבען לאַנג געזוכט ביז זיי האָבען ענדליך געפונען אַזאַ פּלאַץ אויף דער נעוואַ, נעבען דעם פּעטראָווסקע אינזעל, נישט ווייט פון אַ בריק. און עס איז געבליבען, אַז דאָרטען זאָל מען אַריינוואַרפען ראַספּוטין'ס טויטען קערפּער אין דער נאַכט, ווען מען וועט איהם דער'הרג'ענען.

ביים איינלאַדען ראַספּוטין'ען האָט דעם פּרינץ'ס יונגע פרוי, אירינאַ יוסופּאָוואַ געשפּילט אַ גרויסע ראָלע, כאָטש זי איז גאָר נישט געווען דערביי.

(המשך קומט)

לאָדז. 19 יאנואר 1928.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 19 יאנואר 1928

משומדים

פּאָליטישע און נאַציאָנאַלע.

מיר לעבען אין פּוילען אין אַ תקופה פון שמד. מענשען, וואָס האָבען יאָהר צעהן און נאָך מעהר געהערט צו אַ פּאָ-ליטישער פּוילישער פּאַרטיי, פּערלאָזען די פּאַרטיי, נישט דערפּאַר, ווייל דאָס פּראָגראַם איז פאַר זיי נישט מעהר פּאַ-סיג און האָבען היינט אַנ'אַנדער און בעסער פּראָגראַם, נור ווייל היינט, ווען זייער פּאַרטיי קאָן זיי אויס פּאָליטישע סבות נישט מעהר געבען דעם מאַטער-יעלען נוצען, וועלכען זיי האָבען פון איהר געהאַט פריהער, שמד'ן זיי זיך אָב און געהען איבער צו אַנ'אַנדערער פּאַרטיי.

אַזוי זעהען מיר, ווי פריהעריגע אָנ-העגנער פון די ענדעקעס זענען איבער-געגאַנגען צו דער סאַנאַציע, ווי פערשי-דענע מענשען אין פערשידענע שטעדט וואָס זענען נאָך פאַר אַ פּאָר וואָכען געוועזען הונדערט-פּראָצענטיגע ענדעקעס, זענען היינט אָנהענגער אָדער גאָר קאַנ-דידאַטען פון דער רעגירונגס-ליסטע. פּאָליטישע פריינד פון וויטאָס, מענשען, וואָס זענען געוועזען זיין שטיץ, וואָס זע-נען בעת מ'האָט געוועהלט דעם היינטי-גען מלוכה פּרעזידענט געוועזען געגנער פון דער קאַנדידאַטור פון פּילסודסקי און אפילו פון מאָשציצקי, האָבען היינט זיך אָנגעשלאָסען דער סאַנאַציע-גרופּע און זענען געוואָרען קאַנדידאַטען פון דער סאַנאַציע. געגנער און שונאים פון פּילסודסקי, מענשען, וואָס האָבען אין פערשידענער פאָרם איהם לאַנגע יאָהרען בעקעמפט, זענען אין זיין לאַגער.

צי האָבען זיך אַלע איבערצייגט, אַז זיי האָבען ביז היינט געפעהלט? מיר גלויבען, אַז נישט. זיי זענען איבערגע-גאַנגען אין פּילסודסקיס לאַגער נישט אויס ריינע אידעאישע סבות, דער רוב פון זיי זוכט אַ אינטערעס. און עס איז אַ מערקווירדיגע ערשיינונג, אַז די אמת'-דיגע אָנהענגער פון פּילסודסקי, מענשען, וואָס זענען אידעאיש געווען מיט פּיל-סודסקי פערבינדען פון פאַר דער מלחמה, די טרעטען היינט נישט אויף אַלס קאַנ-דידאַטען. צי איז פאַר זיי נישט פּעו-האַן קיין פּלאַץ, אָדער שעהמען זיי זיך צו קאַנדידירען מיט אַזוי פיל משומדים צוזאַמען, ווייל זיי קאָנען אָבשאַצען דעם ווערט פון פּאָליטישע משומדים. מענשען פון אידעע, פון טיפער און עהרליכער איבערצייגונג מיידען די גע-זעלשאַפט פון רעגענאַטען.

אָבער די פריינט פון פּילסודסקי, וואָס ווערען פערדרענגט פון די ניי געשאַפענע אָנהענגער פון דעם היינטי-גען מלוכה-שעף, קאָנען דאָס טון אָהן אַ גרויסען שאָדען פאַר דער פּוילישער געזעלשאַפט, ווייל זיי ווייסען, אַז דער פּוילישער בעפעלקערונג וועט דאָס קיין גרויסען שאָדען נישט ברענגען, צי די אָדער יענע וועלען זיין פערטרעטער פון דער פּוילישער בעפעלקערונג, אַלע וועלען אָבהיטען דעם אינטערעס פון דער פּוילישער בעפעלקערונג.

אין דער צייט פון דער פּאָליטישער שמד-מגפה אין פּוילען, האָבען זיך אויפגעכאַפּט פונ'ם הינער-פּלעט די משומדים פונ'ם נאַציאָנאַלען יודענטום. עס זענען ביי אונז פעראַן צווייערליי משומדים, איינע, וואָס פערלייקענען דאָס יודישע פאָלק און דעם יודישען גלויבען און נעהמען אָן נישט נאָר אַ אַנדערע נאַציאָנאַליטעט נאָר אויך אַ אַנדערע רעליגיע, מיר האָבען אויך משומדים, וואָס פערלייקענען נאָר די יודישע נאַציע, אָבער דאָס זענען לרוב מענשען, וואָס זענען אויפ'ן וועג אָנ-צונעמען אויך אַ פרעמדע רעליגיע, ווייל זיי גיבען גאָרנישט אויף, די יודישע רעליגיע איז נישט זייער רעליגיע, זיי האָבען מיט איהר שוין לאַנג געבראָ-כען. און די משומדים קומען היינט און מיינענדיג, אַז אין דער שמד-מגפה, וואָס הערשט היינט, וועט זיך זיי איינ-געבען צו ווערען פערטרעטער פונ'ם לעבענדיגען, שאַפענדיגען יודענטום.

עס איז אַ מערקווירדיגע ערשיינונג אַז די מענשען, וואָס אַנערקענען נישט די יודישע נאַציאָנאַליטעט, גלויבען נישט אין יודישען גאָט, לייקענען, אַז עס זענען פעראַן סעפּעראַטע יודישע אינטערעסען צו פערטרעטען, מענשען, וואָס שטעהען ווייט פון יודישען לעבען, דענקען און פיהלען גאָר ווייט, פון יו-דישער נויט און צלענד, וואָס לייקענען, אַז יודען ווערען גע'רודפ'ט און איינ-געדריקט, ווייל זיי זענען יודען, קו-מען און ווילען, אַז יודען זאָלען זיי שענקען, דאָס פערטרויען, הגם זיי זע-נען שוין היינט משומדים פונ'ם נאַציאָ-נאַלען יודענטום און זענען אויפ'ן וועג צו ווערען משומדים אויך פונ'ם רעלי-גיעזען יודענטום.

דאָס פּוילישע פאָלק קאָן זיך לייס-טען דעם לוקסוס צו וועהלען אַלס פער-טרעטער פּאָליטישע משומדים, ווייל אפילו די פּאָליטישע משומדים זענען אמת'דיגע פּאָלאַקען, פערלייקענען נישט זייער נאַציע, האַלטען הויך אונאָבהענ-גיג דערפון צו וועלכער פּאָליטישער פּאַרטיי זיי געהערען, די נאַציאָנאַלע פאָהן וועלען תמיד אַכטונג געבען און אָבהיטען, אַז די פּוילישע געזעלשאַפט זאָל נישט פּאָליטיש און נישט עקאָנאָ-מיש ליידען.

די משומדים פונ'ם נאַציאָנאַלען יו-דענטום וועלען אי אויס פּסיכאָלאָגישע, אי אויס פערזענליכע סבות קיינמאָ נישט קאָנען אָבהיטען די יודישע אינ-טערעסען. זיי וועלען נישט האָבען דעם מוט אויפצוטרעטען אַלס יודישע פער-טרעטער, ווייל זיי ערקלערען אָפיציעל, אַז זיי זענען נישט קיין יודען.

שוואַך און געבראָכען זענען די יו-דישע עקזיסטענצען אין פּוילען. דחקות און עלענד הערשט אין דער יודישער גאַס. מיר ווערען ווירטשאַפטליך פער-דרענגט פון אונזערע פּאָזיציעס, דער קאַמף געגען אונז ווערט געפיהרט ווייי-טער, עס האָט זיך נאָר די פאָרם גע-ענדערט, דער תוכן איז געבליבען דער זעלבער, ווער וועט פערטיידיגען די יודען ווען עס זאָלען פעהלען יודישע פערטרעטער?

ד"ר פ. ראַטענשטרייך.

העלפען פערזיכערען דעם וועלט-פרידען

איז דער חוב פון יעדען מענשען.

אַנ'אינטערוויו מיט פּראָפ. אַלבערט איינשטיין.

„איך בין נישט קיין פּאָליטיקער, און זעהר ווייניג מענשען פון די, וואָס געבען זיך אָפּ מיט וויסענשאַפט, פערנעמען זיך מיט פּאָליטיק, אָבער עס זענען פעראַן פּאָליטישע אידייען און פּאָלי-טישע פליכטען, וועלכער קיין שום מענש טאָר נישט איגנאָרירען און זיך נישט האַלטען פון דערווייטענס פון זיי."

דאָס איז געווען דער אַריינפאָהר צו דעם אינטערוויו, וואָס דער וועלט-בע-ריהמטער געלערנטער, פּראָפעסאָר אַל-בערט איינשטיין, דער בעשאַפער פון דער „טעאָריע פון רעלאַטיוויטעט", האָט געגעבען אַנ'ענגלישען קאָרעספּאָנדענט אין בערלין.

נישט זעהר גערן, — דערצעהלט דער קאָרעספּאָנדענט — האָט פּראָפעסאָר איינשטיין איינגעוויליגט צו רעדען איבער פּאָליטיק. פּראָפעסאָר איינשטיין האָט בכלל נישט ליב צו רעדען מיט צייט-טונגס-לייט, און ער האַלט זיך שטענדיג צוריק מיט אינטערוויוס און אונטערוויו-ערס. ווי יעדער ערנסטער געלערנטער און וויסענשאַפטליכער פאָרשער, איז ער צופיל פערטון אין זיין אייגענער אַרבייט. ער פערברענגט די מעהרסטע צייט אין זיין אַרבייטס-צימער, זיין סטוּ-דיאָ, וואָס געפינט זיך אויפ'ן אויבער-שטען שטאָק, אונטער'ן סאַמע דאַך פון זיין הויז, איז איינער פון די וועסטלי-כע פאָרשטעט פון בערלין. דאָרט, אין אויבערשטען שטיבעל, האָט ער אויך אויפגענומען דעם לאָנדאָנער קאָרעס-פּאָנדענט, וועלכער האָט ביי איהם קוים אויסגעווירקט אַנ'אינטערוויו — און דוקא איבער די פּאָליטישע הויפּט-פּראַגען פון טאָג.

„די ערשטע און וויכטיגסטע זאַך," האָט ערקלערט פּראָפעסאָר איינשטיין, „איז, אַז יעדער מענש, יעדער בירגער פון יעדען לאַנד, זאָל אַנערקענען פאַר זיין חוב מיטצואווירקען אין דער ווי-דער-איינשטעלונג פון דעם שלום און פריינדשאַפט צווישען פעלקער און לענ-דער, וואָס איז אַזוי אומ'ברחמנות'דיג צעשטערט געוואָרען דורכ'ן וועלט-קריג. עס איז יעדען מענשענ'ס חוב צו העל-פען ברענגען צו אַ דערנעהנטערונג און פערשטענדיגונג צווישען פאָלק און פאָלק, וואָרים נאָר אויף דעם אופן קאָן אויסגעמיטען ווערען אַנ'איבער'חזר'ונג פון אַזאַ מורא'דיגער קאַטאַסטראָפע, ווי די, וואָס די גאַנצע וועלט האָט איבער-געלעבט אין די יאָהרען פון דער בלוּ-טיגסטער מלחמה אין דער געשיכטע פון דער מענשהייט, 1914—1918. דאָס איז, נאָך מיין מיינונג, אַ חוב, פון וועל-כען קיין שום ציוויליזירטער מענש — ווער עס זאָל נישט זיין און מיט וואָס ער זאָל זיך נישט בעשעפטיגען — איז נישט פריי.

„עס איז ביי מיר קיין ספק נישט, אַז אַ געוויסער פאָרטשריט אין דער דאָזי-גער ריכטונג — פון איינשטעלען פריינד-ליכע בעציהונגען צווישען פעלקער — איז שוין געמאַכט געוואָרען. געוויס, איז דער דאָזיגער פאָרטשריט דערווייל נאָך קליין, קוים בעמערקבאַר, און לויט דעם משך צייט, וואָס ס'האָט געדויערט דאָס שטיקעל פאָרטשריט צו מאַכען, און לויט דער מאָס אַרבייט, וואָס ס'איז דעראויף אוועקגעלעגט געוואָרען, זענען די רעזולטאַטען נאָך זעהר ווייט פון בעפרידיגען סיי די פיהרער פון דער בעוועגונג פאַר אַ וועלט-שלום און סיי די ברייטע פאָלקס-מאַסען אין יעדען לאַנד. נאָך מעהר — מ'קאָן נישט בליי-בען בלינד צום פאַקט, אַז די פעלקער-ליגע האָט נאָך ביז איצט נישט דער-פילט אפילו קיין העלפט פון די האָפע-נונגען, וואָס זענען אויף איהר געלעגט געוואָרען ביי איהר גרינדונג. מ'מוז מודה זיין, אַז אין דער ליגע גופא הערשט נאָך היינט דער גייסט פון דער פאָליטיק, וואָס האָט געוועלטיגט ביז דער מלחמה, וואו מיסטריע און חשד זענען בעטראַכט פאַר גרויסע מעלות.

„די זעלבע סיבות פון מאַכט-פסיכאָ-לאָגיע, וואָס פירעמען די פאָליטיק אין דער פעלקער-ליגע, מערקען זיך אויך אין דער בעהאַנדלונג פון דער ענט-וואָפנונג-פראַגע, וועלכע איז, נאָך מיין מיינונג, די ברענענדיגסטע פראַגע אין פּראָגראַם פון דערגרייכען דעם וועלט-שלום. ווי אַנ'אינסטרומענט צו שאַפען אינטערנאַציאָנאַלען פרידען איז די ליגע אודאי שוואַך און ווייט נישט צופרידענ-שטעלענדיג. אָבער זי איז דאָך לעת-עתה פאָרט דער איינציגער אינסטרו-מענט, וואָס מיר האָבען איצט פאַר דעם דאָזיגען צוועק, און הגם מיר מע-גען זיין שאַרף אין קריטיקירען איהר פיהרונג און פיהרערשאַפט, טאָרען מיר אָבער נישט בלייבען אינגאַנצען פון דערווייטענס פון איהר און נישט מיט-אַרבייטען מיט איהר און איהר מיט-העלפען דאָרט, וואו זי קאָן אונז נוצ-ליך זיין.

„און דעריבער איז עס צו בעדויערען, וואָס די צוויי מעכטיגע לענדער אויף דער וועלט, אַמעריקאַ און רוסלאַנד, וועלכע וואָלטען ביידע — זאָל זיין, צו ליב גאַנץ פערשידענע סיבות — גע-קאָנט אויסאיבען אַ גוטען און געזונדען איינפלוס אויף דער פעלקער-ליגע, זענען נאָך ביז היינט געבליבען פון דערוויי-טענס פון איהר. אָבער איך פערזענליך האָב נאָך נישט פערלוירען די האָפענונג, אַז די צוויי דערמאָנטע לענדער וועלען מיט דער צייט זיך אַנשליסען אָן דער פעלקער-ליגע; און איך האָף, אויך, אַז זייער אַריינטרעטען אין דער ליגע וועט האָבען אַנ'ענטשיידענדיגען בעדייט פאַר דער גאַנצער וועלט-פאָליטיק."

ווענען די בעציהונגען צווישען דייטש-לאַנד און פראַנקרייך האָט פּראָפעסאָר איינשטיין געזאָגט, אַז עס איז נישטאָ אין דייטשלאַנד קיין איין רעכדענקענ-דער מענש, וועמענס פאָליטישע מיינונ-גען זענען פון אַ וועלכען עס איז בע-דייט, וואָס זאָל נישט ווינשען מיט'ן גאַנצען הארצען אַ בעסערע פערשטענ-דיגונג און אַ דערנענטערונג צווישען די פעלקער פון די דאָזיגע צוויי לענ-דער. אמת'ער שלום מיט פראַנקרייך — האָט געזאָגט פּראָפעסאָר איינשטיין — איז היינט דייטשלאַנד'ס ערנסטער וואונש, און נישט אַכטענדיג אויף דער פראַנצויזישער אָקופּאַציע, וואָס לאָזט זיך גאָך אַלץ זעהר שטאַרק פיהלען אין געוויסע טיילען פון לאַנד, געווינט פון דעסטוועגען דער סענטימענט פאַר פריינד-שאַפט מיט'ן פראַנצויזישען פאָלק אַלץ מעהר באַדען צווישען די פאָלקס-מאַסען אין דייטשלאַנד.

„מען דאַרף זיך נישט לאָזען פער-פיהרען — זאָגט פּראָפעסאָר איינשטיין — פון די קנאַקענדיגע מיליטאַריסטישע פראַזען פון אַ טייל, און אַנ'אונבעדיי-טענדען טייל, מענשען אין דייטשלאַנד, וועלכע רעדען היינט נאָך אַלץ מיט דער שפּראַך פונ'ם געוועזענעם יונקערטום. אויף וויפיל דייטשלאַנד'ס אויסערליכע פאָליטיק איז נוגע, האָבען די ליאַרעמ-דיגע רייד פון אַט דעם קלאַס מענשען כמעט קיין שום בעטרעף נישט. יעדער אומפּאַרטייאישער בעאָבאַכטער זעהט און פיהלט, אַז וואָס לענגער דייטשלאַנד לעבט זיך איין און בעפעסטיגט זיך ווי אַ רעפּובליק, אַלץ מעהר טרייסעלט זי זיך אָפּ פון די הייסע נאַציאָנאַליסטיש-מיליטאַריסטישע פראַזען, וועלכע קאָנען סיי ווי קיינמאָל נישט אָננעמען קיין ממשות'דיגען אויסדרוק שוין דערפאַר אַליין, וואָס דאָס לאַנד איז פּאַקטיש אינגאַנצען ענטוואָפענט.

„מען קאָן אָפשר אָנווייזען, אַז די דאָזיגע מיליטאַריסטיש-נאַציאָנאַליסטישע שטימונגען און פראַזען מערקען זיך און הערען זיך צום מעהרסטען צווישען דעם יונגוואַרג, בעזונדערס, ביי דער שטודי-רענדיגער יוגענד, צווישען סטודענטען, אָבער, גלויבט מיר, אַז אַ סך יונגע מענשען, וועלכע האָבען אַליין די מלחמה נישט דורכגעמאַכט און נישט איבערגע-לעבט, טראָגען זיך היינט אַרום אין אַלע לענדער מיט אַזוינע אידעען און מיינונגען, פאַר וועלכע זיי אַליין וועלען זיך שעהמען אין עטליכע יאָהר אַרום. דאָס פאָלק, די ברייטע מאַסען פון פאָלק אומעטום, אין יעדען לאַנד, טיילען געוויס נישט די מיינונגען פון דעם היציגען און צעהיצטען יונגוואַרג. איינס איז היינט קלאָר, און דאָס פיה-לען אַלע, און אַלע מוזען דאָס תמיד אין זינען האָבען און דאָס איז — אַז מיט מיסטריע און פערדאַכט וועלען מיר קיינמאָל נישט זיכערען נישט דעם אַל-געמיינעם וועלט-פרידען און נישט אפילו אונזער אייגענעם פרידען. אַט דאָס, ווינציגסטענס, האָבען מיר גע-לערנט פון אונזער ביז-איצטיגער דער-פאַהרונג, און דאָס טאָרען מיר נישט פערגעסען".

נ. ב.

די יודען אין אַפגאַניסטאַן

און די אַפגאַניסטאַנער, וועלכע האַלטען, אַז זיי שטאַמען פונ'ם שבט בנימין.

קאַבול. אַפגאַניסטאַן (י.ט.א.) אין אַפגאַניסטאַן לעבען אַרום 5000 יודען. פריהער האָבען זיי אַלע געוואוינט אין הייראַט. איינע פון גרעסערע אַפגאַניס-טאַנישע שטעט, איצט אָבער האָבען זיך אייניגע פון זיי בעזעצט אין קאַנ-דאַר, מעימאַנאַ, מוזאַרי-טשעריף, אַנ-שערי און אין אַנדערע קלענערע שטעט.

אין די קלענערע ישובים וואוינען נאָר יודען, וועלכע האָבען נישט קיין פאַמיליעס.

די אַפגאַניסטאַנישע יודען בעשעפ-טיגען זיך אויסשליסליך מיט האַנדעל. זיי קליידען זיך אַזוי ווי די איבריגע בעפעלקערונג און פיהרען אויך אַזאַ לעבען ווי זיי. בלויז אַ קליינע צאָהל יונגערע יודען האָבען בעקומען די בילדונג אין אויסלאַנד.

די פריינדליכע בעציהונגען צווישען די יודען און דער רעגירונג אין אַפגאַ-ניסטאַן דאַטירען פון דער רעגירונגס-צייט פון האַביבולאַ כאַן, דעם פאָטער פון איצטיגען קעניג.

זיין זוהן אומאַן-אַלאַ-כאַן, וועלכער געפינט זיך איצט אויף אַ רייזע איבער אייראָפּאַ, איבערשטייגט נאָך זיין פאָ-טער אין פריינדליכקייט צו יודען, וועל-כע פיהלען זיך זיכער אונטער זיין שוץ. ער האָט אפילו געוואָלט גרינדען אַ מאָ-דערנע שולע פאַר יודען, וואו מען וואָלט געלערנט אייראָפּעאישע שפּראַכען.

די פרומע יודען האָבען זיך אָבער אָבגעזאָגט אָנצונעמען דעם דאָזיגען פאָרשלאַג צוליב מורא, אַז דאָס קען פיהרען צו שמד.

דער איצטיגער דור פון די יודען אין אַפגאַניסטאַן שטאַמט פון די מאַראַנען, וועלכע זענען ענטלאָפען פון פערסיען און געקומען אין אַפגאַניסטאַן, כדי צו לעבען אָפען אַלס יודען.

די יודישע איינוואוינער אין לאַנד האָבען זיך דאָ בעזעצט ערשט מיט 90 יאָהר צוריק. די יודען, וועלכע האָבען געוואוינט אין קאַבול פריהער, זענען אַרויסגעטריבען געוואָרען פון לאַנד. 39 פון די דאָזיגע פאַמיליעס וואוינען אָבער נאָך איצט אין באַלעש. אייניגע פון זיי, בעזונדערס די רייכערע, זענען בעקאַנט אונטערן נאָמען „די אַלטע קאַ-בולער משפחות".

די אַפגאַניסטאַנער, וועלכע זענען מו-סולמענער. גלויבען, אַז זיי שטאַמען פון שבט בנימין און רופען זיך זאָגאַר אָן בנימיטען. דעריבער זענען זיי אויך פריינדליך געשטימט צו די יודען.

אַ בעקאַנטע פיגור צווישען דער יו-דישער בעפעלקערונג אין לאַנד איז אַנאַ-מוסאַ-אַרילאַף פון הייראַט, וועלכער איז אַ פעהיגער פיהרער און אַ ציוניסט, ער איז אויך בעקאַנט מיט זיין פילאַנ-טראָפּישער טעטיגקייט.

די אַפגאַניסטאַנער יודען זענען אויך בעקאַנט אַלס גרויסע פּאַטריאָטען. בעת דער לעצטער מלחמה מיט די ענגלענ-דער, וועלכע האָבען פערנומען אַ טייל פון לאַנד האָבען די יודען מוטיג גע-קעמפט געגען דעם פיינד און אין די רייי-הען פון די אַפגאַניסטאַנישע חילות.

דאס לאדזער לעבען

19 דאָנערשטאָג
כו טבת תרפ"ח

יאַנואַר
זון-אויפגאַנג 7.46
זון-אונטערגאַנג 3.49
לענג פון טאָג 10.15

די נייע פעראָרדנונג וועגען אייער-עקספּאָרט

איז גינסטיג פאַר די יודישע אייער-עקספּאָרטערן.

מיט אייניגע חדשים פאַר דער מאַיאיבערקעהרעניש האָט די רעגירונג געהאַט אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט וועגען אייער-עקספּאָרט קיין אויסלאַנד, וועלכער וואָלט אינגאַנצען רואינירט די טויזענדער יודישע פאַמיליעס, וואָס פערנעהמען זיך מיט'ן אייער-עקספּאָרט קיין אויסלאַנד.

דער דאָזיגער פּראָיעקט האָט געוואָלט איינפיהרען אַ ביוראָקראַטישען סיסטעם פון עקספּאָרט-בעגרענצונגען („אייער-סטאַנדאַריזאַציע און רעגלאַמענטאַציע") און יעדער עקספּאָרטער וואָלט אָפּהענגיג געווען פון אַגראַר-מיניסטעריום.

די סעקציע פון די אייער-עקספּאָרטען, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען ביי דער צענטראַלע פון סוחרים-פערבאַנד, האָט געפיהרט אַ שאַרפען קאַמף געגען דעם דערמאָהנטען פּראָיעקט. נעכטען איז פאָרגעקומען אין עקספּאָרט-אינסטיטוט ביים האַנדעלס-מיניסטעריום אַ ספּעציעלע קאָנפערענץ, וועלכע האָט זיך בעקענט מיט דער פעראָרדנונג וועגען דעם אייער-עקספּאָרט, וואָס וועט פון 1-טען אַפּריל אַריינגעהן אין קראַפט. די דאָזיגע פעראָרדנונג איז אונטערגעשריבען דורכ'ן מלוכה-פּרעזידענט און דורכ'ן גאַנצען מיניסטאָרען-קאַבינעט.

לויט דער נייער פעראָרדנונג נעהמט איבער די פעראַנטוואָרטונג פאַר'ן אייער-עקספּאָרט נישט דאָס אַגראַר-מיניסטעריום, נאָר דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום. אין דער נייער פעראָרדנונג איז מיט קיין שום וואָרט נישט דערמאָהנט געוואָרען וועגען דער אייער-סטאַנדאַריזאַציע און רעגלאַמענטאַציע פון אייער-עקספּאָרט. יעדע פירמע, וואָס וויל זיך פערנעהמען מיט'ן עקספּאָרט פון אייער קיין אויסלאַנד, מוז ערפילען די פאָלגענדע בעדינגונגען: מוז בעזיצען אַ האַנדעלס-פּאַטענט פון דער ערשטער אָדער צווייטער קאַטעגאָריע און מוז זיין רעגיסטרירט אין האַנדעלס-רעגיסטער. חוץ דעם מוז אַזאַ פירמע בעזיצען מאַגאַזינען, ספּעציעלע איינריכטונגען דורכצולייכטען אייער, מאַגאַזינען מיט פערפּאַקונגס-מאַטעריאַל און גרעסערע זאַפּאַסען פון טרוקענע פערפּאַקונגס-מאַטעריאַלען און צום סוף אַ פּאַכמענישען פערסאָנאַל. די אייער-עקספּאָרט-פירמעס וועלען זיך מוזען רעגיסטרירען אין די וואָיעוואָדזטוועס און פיהרען עקספּאָרט-ביכער, אין וועלכע עס וועלען מוזען אָנגעוויזען ווערען די צאָהל און די קוואַליטעט פון די עקספּאָרטירטע אייער, דאַן די דאַטע, דאָס אָרט און דעם נאָמען פון דעם אָפּנעהמער פון דעם עקספּאָרטירטען טראַנספּאָרט קיין אויסלאַנד.

אַ וויכטיגער פונקט אין דער דאָזיגער פעראָרדנונג ערלויבט אָנצעווייזען אין פּראַכט די פירמע, וואָס עקספּאָרטירט און דער עקספּאָרט געהט אויף די אחריות פון דער עקספּאָרטירענדע פירמע. אין דעם פּראָיעקט פון פאַר 2 יאָהר האָט דער גאַנצער עקספּאָרט געזאָלט געהן אין נאָמען פון לאַנדווירטשאַפטליכען מיניסטעריום.

די אויפזיכט איבערן עקספּאָרט נעמט איבער דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום; דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום טרעט אָפּ איהרע רעכט צו קאָנטראָלירען דעם עקספּאָרט די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע וועלען דורכפיהרען די קאָנטראָלע אין נאָמען פון האַנדעלס-מיניסטעריום. דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום וועט האָבען דאָס רעכט אַרויסצושיקען ספּעציעלע פאַכמענישע קאָנטראָלערען אין די מאַגאַזינען. די דאָזיגע קאָנטראָלערען וועלען נישט האָבען קיין שום רעכט ווען מען עס איז אויסצוזאָגען די סודות פון דער קאָנטראָלירטער פירמע, ווייל פאַר אַרויסגעבען אַזעלכע סודות וועט זיי דראָהען אַ שטראָף פון 500 זל. און ביז 6 חדשים תפיסה.

די פירמעס, וואָס וועלען נישט זיין רעגיסטרירט אין דער וואָיעוואָדסטווע אַלס אייער-עקספּאָרטערען און וועלען זיך דאָך פערנעהמען מיט עקספּאָרט-געשעפטען וועלען אָנערקענט ווערען אַלס שמוגלערס און דערפאַר וועט זיי דראָהען אַ שטראָף ביז 3 טויזענד זלאָטעס און אויך אַ תפיסה-שטראָף.

מען מוז אונטערשטרייכען, אַז אין דער דאָזיגער פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט איז אין אַ זעהר ברייטער מאָס אָנגענומען געוואָרען די פעראָרדנונג, וואָס דער געוועזענער דעפּוטאַט ווישליצקי האָט אַרויסגעשטעלט בעת דער לעצטער קאָנפערענץ וועגען אייער-עקספּאָרט.

וועגען דער שטעטישער אָבליגאַציע-הלואה.

(מ) נעכטען איז אין קאַבינעט פון וויצע-פּרעזידענט ד"ר ע. וויעלונסקי פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ מיט ה' קאָנסטאַנטין סידאָראָוויטש, דעם ראַט פון פינאַנץ-מיניסטעריום, אַלס קאָמיסאַר פאַר די ענינים פון דער געוועזענער אָבליגאַטאָרישער שטעטישער צוואַנגס-הלואה פון די צייטען פון דער דייטשער אָקופּאַציע.

אין דער קאָנפערענץ האָבען אָנטיילגענומען אַ חוץ דעם וויצע-פּרעזידענט וויעלינסקי דער שעף פון פינאַנץ-אָפּטיילונג כוואַלבינסקי, דער יוריסקאָנסולט פון מאַגיסטראַט אַדוואָקאַט זשעלאַזאָווסקי. עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען קאָנווערסירען די אויבענדערמאָנט אָבליגאַציעס.

אין פינאַנץ-מיניסטעריום וועלען אייגיכען אויך פאָרקומען בעראַטונגען איבער דעם פּלאַן פון קאָנווערסיע, אין די בעראַטונגען וועט אויך אָנטיילנעהמען לאָדז. עס איז צו האָפען, אַז דער ענין וועגען דער אויבענדערמאָהנטער קאָנווערסיע פון דער אָבליגאַציאָנס-הלואה וועט איינגיכען קענען פערענדיגט ווערען.

פערברייטערטער קאָמיטעט פון מאַגיסטראַט

וועט זיך פערנעהמען מיט בויען אַרבייטער-הייזער.

(מ) מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק זענען אין מאַגיסטראַט-קאָמיטעט צו בויען אַרבייטער-הייזער דעלעגירט געוואָרען: דער וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי און די לאַווניקעס איזדעבסקי, פּורטאַל און אַדאַמסקי. כדי צוצואיילען און אינטענסיווער מאַכען די אַרבייט פונ'ם קאָמיטעט זענען איצט צו איהם צוגעצויגען פאָלגענדע פּערזאָן: פּרעזידענט זשעמיענצקי, וויצע-פּרעזידענט ד"ר וויעלונסקי, די לאַווניקעס קוק און ד"ר מאַרגאָליס און דעלעגאַטען פון עטליכע אָרגאַניזאַציעס. דער קאָמיטעט האָט בעקומען דאָס רעכט צו קאָאָפּטירען ספּעציאַליסטען מיט בעראַטונגס-רעכט.

די אויפגאַבען פון קאָמיטעט וועלען בעשטעהן: אויסצוקלויבען אַנ'אָרט אויף צו בויען די הייזער, און פעסטשטעלען דעם טיפּ פון די פּראָיעקטירטע געביידעס, בעאַרבייטען די פּלענער פון דער פינאַנציעלער זייט, פּראָיעקטען פון טעכנישער אויספיהרונג, אויסאַרבייטונג פון קאָנטראַקטען מיט אונטערנעהמער א.אַ.וו.

אינגיכען וועט פאָרקומען די ערשטע זיצונג פונ'ם פערברייטערטען קאָמיטעט.

(ב) ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, האָבען די אינדוסטריעלער בעשלאָסען אויסצובויען אַ גרעסערע צאָהל וואוין-הייזער, וועלכע זאָלען נאָכדעם איבערגעהן אין אייגענטום פון די אַרבייטער.

ווי מיר דערוויסען זיך, איז שוין געשאַפען געוואָרען אַנ'אַקציע-געזעלשאַפט אונטערן נאָמען „אַרבייטער-הויז" און אַ גאַנצע רייהע קאָמיסיעס. מען האָט שוין ערקלערט אַ קאָנקורס אויף אַ מוסטער-פּלאַן פון אַנ'אַרבייטער-הויז.

דערווייל פערמאָגט די געזעלשאַפט אַ פּלאַץ, וועלכען זי האָט אָבגעקויפט ביי דער פירמע „פּליהאַל" און אויף דעם פּלאַץ וועט צום ערשטען אויסגעבויעט ווערען 110—120 שטיבלעך, לויט דער לעצטער פאָדערונג פון טעכניק.

די ערשטע וואוינונגען, אויב עס וועלען נישט פאָרקומען קיין מניעות, וועלען שוין שטעהען פערטיג אין הערבסט פון קומענדיגען יאָהר.

פערשוואונדען געוואָרען אַ כלה-מיידעל.

מען רעכענט, אז פרויען-הענדלער האבען זי פערפיהרט.

(—) אויף פּאַביאַניצער שאָסיי 18 וואוינט די פאַמיליע פּעלישיאַק.

זייער 18-יעהריגע טאָכטער פראַנציסקאַ האָט גע'שמ'ט אין דער גאַנצער געגענד פאַר אַנ'אויסנאַהם-שעהנקייט; עס פערשטעהט זיך, אַז זי האָט געהאַט אַ גאַנצע אַרמיי פערעהרער. זי האָט אָבער צווישען אַלע אויסגעקליבען איינעם, אַנ'אָפיציר פון אַרטילעריע און מיט איהם זיך פערלובט.

דעם 4. יאַנואַר האָט געדאַרפט פאָרקומען די חופה פון דעם יונגען פּאָרליבטען פּאָר. דערווייל איז דער חתן אוועקגעפאָהרען אין מיליטער.

דעם 31. דעצעמבער איז פראַנציסקאַ פּעלישיאַק אַרויסגעגאַנגען פון דערהיים, ווי זי האָט געזאָגט דער מוטער, אין קאָשטשיאָל אַריין. צוריק איז זי נישט געקומען. די עלטערן האָבען אָנגעהויבען זוכען ביי בעקאַנטע, קרובים, פריינד — קיין שפּור נישט.

דער חתן איז געקומען דעם 3-טען יאַנואַר צו דער חתונה, און דערוויסענדיג זיך וועגען דעם אומגליק — אויך גענומען זוכען זיין כלה — אומזיסט דאָס מעדעל איז ווי איז ווי אין וואַסער אַריין. מען האָט געמאָלדען דער אויספאָרשונגס-פּאָליציי, וועלכע האָט אונטערנומען אַנ'אונטערזוכונג. דערווייל אָהן רעזולטאַטען. מען מיינט, אַז דאָס מעדעל איז אַריינגעפאַלען אין דער נעץ פון די הענדלער מיט לעבעדיגע סחורה.

מלוכה-פּרעזידענט

דאַנקט דער יודישער קהלה.

(§) נעכטען האָט דער פּרעזעס פון דער קהלה-פערוואַלטונג ה' רוס דער-האַלטען פון דער ציוויל-קאַנצעלאַריע פון מלוכה-פּרעזידענט אַ דאַנק-בריף פאַר די נייע-יאָהר-וואונשען, וועלכע די קהלה האָט געשיקט דעם פּרעזידענט.

נ.פּ.ר. שטעלט אַרויס אַנ'אייגענע ליסטע.

(§) די טעג איז פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון די רעכטע נ.פּ.ר. ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושטעלען אַנ'אייגענע ליסטע (נומ. 7) צום סיים און סענאַט. מיט די לינקע נ.פּ.ר. זענען די רעכטע גרייט צו געהן אינאיינעם, אויב די לינקע וועלען אַרויסטרעטען פון פּראָ-רעגירונגס-בלאָק.

בעקער-פערטרעטער

אין דער סאַניטאַר-טעכנישער קאָמיסיע.

פון דער בעקער-מייסטער - סעקציע ביים האַנדווערקער-ראַט, זאַוואַדזקע 5, גיט מען אונז איבער פאָלגענדעס וועגען דער דעלעגאַציע, וואָס האָט זיך פאָרגעשטעלט פאַר וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי. די דעלעגאַציע איז בעשטאַנען פון די ה"ה פינגערהוט, גאָלדבערג, שקלאַזש און קופערמינץ, וועלכע האָבען געבעטען, אַז די סעקציע זאָל זיין פּראָפּאָרציאָנעל פערטרעטען אין דער סאַניטאַר-טעכנישער קאָמיסיע פון מאַגיסטראַט. ה' ראַפּאַלסקי האָט צוגעזאָגט די בקשה צו ערפילען, אַזוי אַז די קאָמיסיע וועט האָבען 5 מיטגלידער פון בעקער-מייסטער-פעראיין און 4 — פון דער סעקציע.

וויזיטאַציע

פון די לאָדזער שפּיטאַלען.

(מ) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען דער דירעקטאָר פון געזונדהייטס-דעפּאַרטאַמענט ביים אינערן-מיניסטעריום ד"ר פּיעסטזשינסקי. אין בעגלייטונג פון ד"ר סקאָלסקי האָט ד"ר פּיעסטזשינסקי בעזוכט די געזונדהייטס-אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט, וואו ער האָט קאָנפערירט וועגען מצב פון געזונדהייטס-וועזען אין לאָדז, ספּעציעל פון היילען גייסטיג-קראַנקע. דאַן האָט דער גאַסט בעזוכט די שטאָטישע שפּיטאָלען.

שאָפער-קורסען

ביי דער יודישער האַנדווערקער-שול.

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון דער געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען טעכנישע בילדונג צווישען יודען אין לאָדז און מיט דער פינאַנציעלער הילף פון די גרויס - אינדוסטריעלער ה"ה אשר און מאַקס קאָהן, זענען ביי דער האַנדווערקער-שולע אויף פּאָמאָרסקאַ 46 געשאַפען געוואָרען קורסען פאַר שאָפער און אויטאָ-מעכאַניקער.

דער גוט-איינגעאָרדענטער גאַראַזש, די ווערקשטעלען מיט אַלע נויטיגע מכשירים, אַזוי גוט, ווי דער קוואַליפיצירטע לעהרער - פערסאָנאַל געבען אַ גאַראַנטיע, אַז די קורסען וועלען שטעהען אויף דער געהעריגער הויך.

קליינער פעליעטאָן

טראָצקי.

וואָס דאַרף שוין בעסער זיין, ווי טראָצקי? — זאָגט ר' זאַנוועלע— אונזער לייבישל טראָצקי?

דאַכט זיך, אַ וועלט איבערגעקעהרט, געוואָרע אַ גענעראַל מיט „פּאָליטען", אַליין אונטערגעשריבען פּראָטאָקאָלען, געריטען אויף אַ פערדעל, געזעסען אין אייגענעם קרעמל, און געלייזט גאַנץ נשקשה, און פּלוצים — נאַ, אָט האָסטו! פּאָזיציע!

מחמת אַ מענש געהט און שטעלט זיך אַוועק אין פּאָזיציע, נעהמט מען און מ'שיקט אַוועק אין אַסטראַכאַן, דאָרט, הייסט עס, אַטעם-דאָרט, פון וואַנען מ'טוט אונז ליפערען געזאַלצענעם הערינג?..

אַזוי האָט ער זיך, הייסט עס, פּערדינט אויף דער עלטער, נאָך דעם, ווי ער האָט זיך ימים ושנים אָפּ'געבאַקסט מיט ניקאָלאַי'ען און מיט די אַלע סטאָיקאָוועס און קאָזאַקען?

דאָס האָט ער זיך פּערדינט פאַר זיין טועכץ, וואָס ער האָט אויפגעטון פאַר דער רוסישער מענשענהייט?!

בנאמנות, ווי מיין נאָמען איז זאַנוועל, און ווי איך בין אַ יוד, אַז ער האָט זיך אויף אַזאַ סוף נישט פערדינט, מ'זאָל איהם לעבעדיגערהייד איינמאַרענירען און איינזאַלצען, ווי אַ הערינג.

ס'איז אַ גרויסע עולה, זאָג איך איהן! אַ גרויסע עולה!

נישטאָ, זעה איך, קיין יושר אויף דער וועלט, און אומזיסט און אומנישט האַלט מען זיך אין איין רייסען, דעם יאַשעק, אַז וואו רויט, דאָרט איז ברויט!..

ס'איז אַ ליגען די מעשה! איך זעה דאָך שוין, ווי אונזער לייבישעל, נעבעך, האָט אויסגעשפּילט מיט זיין סאָציאַליזעם! כ'זעה דאָך ס'ארע פנים ער האָט!

היינט, וואָס איז שוין דער וואונדער, וואָס אונזער לייבישל פרנס פון דער גמינע רעדט אויס אויף ר' שלמה'לע פרעזעס...

אַציגד איז שוין פאַר מיר קלאָהר די גאַנצע מעשה, אַז ס'איז נישט מעהר, ווי אַ דריי!

אומעטום ווערט געדרייט!

און לאָ'ט מיך געמאַך—מיט'ן גאַנצען סאָציאַליזעם! לאָ'ט מיך אַרויס פון דעם שווינדעל!

אַז מ'האָט געקאָנט האָבען הארץ מיט אונזער לייבעלע'ן זיך אַזוי אָפּצורעכענען, וועט מען זיך דאָך מיט מיר אוודאי נישט טשאַטשקענען! און איידער מ'זאָל מיך שיקען קיין אַסטראַכאַן, וויל איך בעסער אַליין גיין!.. **אמן.**

„הזמיר"

צווייטער פאַמיליען-אָוועגד.

שבת, האַלב 9 אָוועגד, קומט פאָר אין „הזמיר" דער צווייטער פאַמיליען-אָוועגד פאַר די מיטגלידער און אַריינגעפיהרטע געסט. דער קאָנצערט-טייל פון אָוועגד זאָגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאַנט.

אַ שטרייק

(§) עהערנעכטען האָט אויסגעבראָכען אַ שטרייק אין דער פאַבריק „רודער בוימוואָל שפּינעריי" (אין רודע פאַביאַניץ) צוליב עקאָנאָמישע סבות.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראַהלונגען (קוואַרץ-לאָמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

א געשלעג ביי׳ם פאריסאווער רבין אין ווארשא

ארויסגעווארפען דעם זוואלינער רבין.

אויף טווארדא 22 אין ווארשא פערנעהמט א גרעסע ע וואוינונג דער פאריסאווער רבי מיט זיין פאמיליע. מיט 8 טעג צוריק האט די רבי׳צין פערעלע (דאס צווייטע ווייב) געבוירען א בן-זכר און צום נעכטיגען ברית האט מען זיך שטארק געגרייט.

דער ברית איז טאקע פארגעקומען מיט גרויס קאמפארט. עס זענען אנוועזנד געווען פיל רבנים און רביים, וואס וואוינען אין ווארשא, צווישען אנדערע דער קאליביעלער און דער זוואלינער רבי.

צווישען פאריסאווער און קאליביעלער רבי׳ן איז אמאל געווען א שטארקע מחלוקת, אבער לעצטענס האבען זיי זיך איבערגעבעטען. אלס צייכען פון פריינדשאפט האט טאקי דער פאריסאווער רבי מכבד געווען דעם קאליביעלער רבי׳ן מיט סנדקאות.

די פאריסאווער חסידים האבען אפילו בעדרעהט מיט דער גאז: היתכן? זיי האבען אבער נישט געקאנט מתרעם זיין געגען רבי׳ן.

בעת׳ן „טיש” האט זיך דער עולם שטארק משמח געווען. ווייז האט זיך געגאסען ווי וואסער און דער עולם איז געווארען שטארק בגלופינ׳דיג...

ביני-לביני, אז עס איז געקומען צום „בענשען”, האט דער פאריסאווער אונערווארטעט איבערראשט זיינע חסידים: ער האט, נעמליך, אויך מיט׳ן בענשען מכבד געווען דעם קאליביעלער רבי׳ן. דא האט שוין געפלאצט דאס געדולד ביי די פאריסאווער חסידים און ווען דער קאליביעלער רבי האט ארויסגעלאזט די ערשטע ווערטער: „רבותי, מיר ווילען בענשען”, האבען די בגלופינדיגע פאריסאווער חסידים הויך זיך צולאכט.

ווען אבער א געוויסער פאריסאווער חסיד נתן דוד, האט גענומען זינגען די „הרחמן׳ס, האט זיך דעם זוואלינער רבינ׳ס זוהן אנגערופען אזוי: „עס איז ענדער צו לאכען פון דעם זינגען, איידער פון קאליביעלער רבינ׳ס בענשען”. דערויף האט זיך אנגערופען אברהמע׳לע כהן (אברהמ׳לע גריצער): „שטיל שייגעץ”! „האלט ס׳מויל, מחוצף, עוכר ישראל”!

דער זוואלינער רבי איז געווארען אויסער זיך, הערענדיג ווי מען זידעלט זיין זוהן כאחד הריקים און אנגערופען זיך צו אברהמ׳לע כהן, ער זאל אויפהערען זידלען, ווייל ער וועט קריגען 2 פעטש. אברהמ׳לע כהן איז אבער געווען שטארק בגלופינ׳דיג און אפגעענטפערט דעם רבין כהאי לישנא: „וועסטו קריגען 4 פעטש”.

הערענדיג, אז מען בעלעדיגט דעם טאטען, דעם זוואלינער רבי׳ן, הייסט עס, האט דער זוהן מכבד געווען אברהמ׳לע כהן מיט 2 פייערדיגע פעטש.

מעהר האט מען שוין נישט בעדארפט: דער „צעווארימטער” עולם האט זיך א לאז-געטון צום זוואליגער רבי׳ן און צום זוהן און זיי גענומען שלאגען מכת רצח. די געוואלדען און געשרייען זענען געווען אונמענשליכע און ווען די איינוואוינער פון טווארדא 22 האבען צוליב די הילפס-רופען, אריינגעריסען זיך אין רבין׳ס וואוינונג, האבען זיי געפונען ליגען דעם זוואלינער רבי׳ן און זיין זוהן אין א שרעקליכען מעמד. די קליידער זענען אויף זיי געווען צוריסען אויף שטיקלעך און זיי האבען זיך נישט געקענט ריהרען פון ארט.

איז דאס נאך אבער ווייניג געווען, האט מען די צושלאגענע ארויסגעווארפען פון דער וואוינונג און ערשט מיט דער הילף פון זייטיגע מענשען האט מען די געליטענע מיט א דראזשקע אפגעפיהרט א היים.

כאראקטעריסטיש, אז די שמחה איז אויף א האר נישט געשטערט געווארען: נאכ׳ן ארויסווארפען די צושלאגענע האט מען זיך ווייטער משמח געווען און געטאנצט.

פלוצים האט זיך אין דער וואוינונג אריינגעריסען דעם זוואלינער רבין׳ס טאכטער מיט פאליציי. עס איז ענטשטאנען אנ׳אונבעשרייבליכע מהומה; דער פאליציאנט האט געפאדערט, מען זאל איהם ארויסגעבען דעם בעל-הבית פון דער דירה, כדי צונויפצושטעלען א פראטאקאל. די חסידים האבען אבער אויפגעהויבען אנ׳אליארם, נישט צולאזענדיג דעם פאליציאנט צום רבי׳ן. דעם זוואלינער רבין׳ס טאכטער — א מיידעל מיט א חיתוך הדבור—האט געמאכט קולות אז מען האט איהר טאטען געטרעטען מיט די פיס און אויסגעדרעהט די הענד. פערשטעהט זיך, אז די חסידים האבען אויסגעפיהרט און דער פאליציאנט איז אוועק צום רזשאנצע, כדי אויפצונעהמען דעם נאמען פון רבי׳ן און פון די שלעגער.

ווי די טאכטער פון זוואלינער רבי׳ן מעלדעט, וועט איהר פאטער דעם ענין איבערגעבען אין געריכט.

„קעניג” פון ארץ-ישראל

אין א רעדאקציע פון א קראקאווער צייטונג.

אין קראקאווער „קוריער אילוסטראוואני” איז געקומען אנ׳אויסערגעוועהנליכער גאסט: א יוד מיט א געקרויזעלטער בארד, אונרוהיגע שווארצע אויגען און האט זיך קורץ פארגעשטעלט:

— איך בין קעניג פון פאלעסטינא, איך הייס משיח!

משיח האט אנגעהויבען צו דערצעהלען, אז ער איז געקומען פון פאלעסטינא, ווייל ער האט געהערט, אז צווישען די יודען אין פוילען איז נישט פערהאן קיין איינשטימיגקייט פאר די וואהלען, ער וויל איצט פעראייניגען אלע יודען אין איין בלאק, צו דעם צוועק פאהרט ער קיין ווארשא אין בעלוועדער, כדי צו בעקומען פון מארשאל פילסודסקי אונטערשטיצונג פאר זיין פלאן. ווייטער האט דער „קעניג” דערצעהלט, אז ער האט נישט קיין גרויסען צוטרוי צו די אייגענע יודען און דעריבער האט ער איבערגעוויזען גרויסע סומע געלד פון פאלעסטינא אויפ׳ן אדרעס פון „קוריער אילוסטראוואני”.

ווען די רעדאקציע האט געבעטען דעם „קעניג” צו ווייזען עפעס א לעגיטימאציע, האט ער ארויסגענומען א פאס אויף נאמען פסח האוסקניכט, וועלכער וואוינט אין קראקא.

ווינטער-פאהר-פלאן

גילטיג ביז דעם 16-טען מאי 1928.

לאדז-קאלישער באהן:

געהען אפ קיין:

ווארשא	8.14, 6.41, 7.14, 13.15, 13.47, 19.13.
פויזען	8.00, 12.04, 12.57, 21.58, 23.14.
קראקא	20.35.
פויזען (דורך קוטנא)	9.05, 23.58.
דאנציג	20.15.
קעמפנא—לעשנא	2.01.
אסטראוו	18.35.
קאלושקי	8.10.
לעמבערג	15.25.
לאוויטש	19,38.
ציעכאצינעק	9.03.
פלאצק	20.15.
לובלין	15.25.
קאטאוויץ	20.35.
קוטנא	14,00.

קומען אן פון:

ווארשא	1.46, 10.39, 11.56, 12.44, 21.43, 23.06.
פויזען	6.33, 6.59, 13,32, 18.40, 19.05.
קראקא	6.38.
פויזען (דורך קוטנא)	8.43, 13.45.
דאנציג	8.43.
קעמפנא—לעשנא	2.59.
אסטראוו	8.53.
קאלושקי	18.05.
לעמבערג	10.40.
לאוויטש	7.43.
ציעכאצינעק	20.13.
פלאצק	20.13.
לובלין	10.40.
קאטאוויץ	6.38.
קוטנא	22.05.

לאדז-פאבריקס-באהן:

געהען אפ קיין:

ווארשא	1.40, 7.50, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 18.55, 20.10.
קראקא און לעמבערג	15.20, 20.10, 23.45.
קאלושקי (פערבונדען מיט טאמאשאוו און פיעטריקאוו)	1.40, 7.00, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 20.10, 23.45
סקארזשיסקא	1.40, 15.20, 19.10.
סאסנאוויץ	1.40, 11.50, 14.25, 15.20, 20.10, 23.45.
טשענסטאכאוו	16.25.
טארנאברזשעג	9.30

קומען אן פון:

ווארשא	1.55, 4.40, 10.40, 14.40, 16.33, 22.15, 22.45.
קראקא און לעמבערג	4.40, 7.21, 20.25.
קאלושקי (פערבונדען מיט טאמאשאוו און פיעטריקאוו)	1.55, 4.40, 7.21, 8.15, 10.40, 14.40, 20.25, 22.15
סקארזשיסקא	4.40, 10.40, 13.25.
סאסנאוויץ (פערבונדען מיט קריניץ)	4.40, 7.21, 14.40, 20.35.
טשעגסטאכאוו	9.35.
טארנאברזשעג	19.55.

צי ווערט א רב בעפרייט פון אפגעבען א שבועה.

אנ׳אינטערעסאנטער פראצעס מיט א פרינציפיעלער בעדייטונג פאר יודישע רבנים, איז נעכטען בעטראכט געווארען דורכ׳ן העכסטען געריכט אין ווארשא.

מיט א צייט צוריק איז ארויסגערופען געווארען אלס עדות אין געריכט הרב שאפירא פון ראדאם. אויפ׳ן פראצעס האט זיך דער רב ענטזאגט צו געבען א שבועה פעררופענדיג זיך אויף א פראצעדור-פארשריפט, לויט וועלכער גייסטליכע ווערען בעפרייט פון געבען שבועות אין א געריכט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז געגען רב שאפירא פערפיהרט געווארען א פראצעס, אלס אנגעקלאגטער לויט׳ן פאר. 272 פון שטראף-קאדעקס.

דאס פרידענס-געריכט אין ראדאם, וואס האט בעטראכט דעם פראצעס, האט דעם רב פריינעשפראכען. געגען דעם אורטייל האט אבער אפעלירט דער פראקוראר אויפווייזענדיג, אז לויטן געזעץ ווערען בעפרייט פון אפגעבען שבועות אין געריכט בלויז קאטוילישע גייסטליכע און גייסטליכע פון אנדערע גלויבענס קענען דעריבער פון אזא פריווילעגיע נישט געניסען.

אויך די צווייטע אינסטאנץ האט אבער דעם אנגעקלאגטען רב פרייגעשפראכען.

די פראקוראטור האט דאן ארויסגעטראגען א קאסאציע אין העכסטען געריכט. פאדערנדיג מבטל צו מאכען דעם בעפרייאונגס-אורטייל אויפ׳ן רב.

דאס העכסטע געריכט האט איינגעשטימט מיט די אויספיהרונגען פון פראקורער און ארויסגעטראגען אנ׳אורטייל, לויט וועלכען דער בעפרייאונגס-אורטייל אויפ׳ן רב שאפירא ווערט טקאסירט און דער פראצעס ווערט אפגעשיקט צוריק צום קרייז-געריכט צום בעטראכטען איהם דורך א צווייטען קאמפלעט ריכטער.

דער ענטגילטיגער אורטייל וועט האבען פאר די רבנים א פרינציפיעלע בעדייטונג.

אין די ציין פון טיגער.

סענסאציאנעלער ראמאן

49) פון מארים לעבלאן

פערענא האט זיך גלייכצייטיג דערמאהנט, אז ווען ער האט טעלעפאנירט צו מאזע׳ן, האט זיך זיין פארטפעל געפונען אין טאש פונ׳ם פאלטא, וואס איז בעת מעשה געלעגען אויף א שטול אין קאבינעט נישט ווייט פונ׳ם טעלעפאן-ביידעל.

אין דעם מאמענט טאקי איז פריילין לוויואסער, צוליב אנ׳אונבעוואוסטער סיבה, אדורך דעם קאבינעט.

— זי איז א קאמעדיאנטקע! — האט פערענא אויפגעבראכט א טראכט געטון — איהרע טרעהרען און די ריהרענדע זכרונות, דאס אלץ איז שקר וכזיו! זי איז פון דעם זעלבען מין מענשען וואס די פרוי פאוויל און גאסטאן סיוועער. פאלש איז זי ווי זיי און שפילט א קאמעדיע — זי מאכט עס אויסגעצייכענט מיט איהרע בעוועגונגען, תנועות און מיט דעם קלאנג פון דער שטימע, וואס אטעמט מיט אונשולדיגקייט.

איצט האט ער געהאט א בעוויז נישט צום אפלייקענען. משמעות, אויס שרעק פאר דער אויספארשונג, וואס וואלט געקאנט אנשפארען צו איהר, האט זי נישט געהאט חשק איבערצולאזען דעם כתב-יד פונ׳ם ארטיקעל אין די הענד פון איהר געגנער.

ווי-אזוי דען האט ער נאך געקענט צווייפלען אין דעם, אז זי איז א שותפ׳טע פון די באנדיטען, וועלכע האבען געארבייט ארום דעם מארנינגטאן-ענין, און וועלכע האבען איהם געוואלט פטור ווערען? און ווער קאן עס דען וויסען אויף זיכער, צי האט זי גופא נישט אנגעפיהרט מיט דער פערברעכער-באנדע און נישט גענומען קיין אנטייל אין דעם מארד פון די פאוויל׳ס — צי איז נישט דורך איהר האנד זיי איינגעשפריצט געווארען דער סם?

דאן לואי האט א ציטער געטון, ווען זיין בליק האט זיך אפגעשטעלט אויף איהרע שעהנע דארע הענד.

די געפונענע נאטיץ האט ער אריינגעלעגט צוריק אין בוך, און אריינגעשטעלט איהם צוריק אויף זיין ארט.

דערנאך איז ער צוגעגאנגען צו דער פריילין לוויואסער, און געזאגט איהר מיט א קאטעגארישען טאן:

— איהר וועט אזוי גוט זיין היינט אפזאגען די גאנצע דינערשאפט. איהר וועט רעגולירען זייערע פענסיעס, און בעצאהלען זיי ענטשעדיגונג, וויפיל זיי וועלען פערלאנגען. היינט נאך דארפען זיי אלע פערלאזען מיין הויז. און אין אוונד וועט דא קומען א נייער פערסאנאל, וועלכען איך וועל אליין האבען געדונגען.

ער איז ארויסגעגאנגען, נישט ווארטענדיג אויף אנ׳ענטפער און אוועקטראגענדיג מיט זיך א שלעכטען ביי-טעם פון זיין שמועס מיט דער פריילין לוויואסער.

צווישען זיי איז שטענדיג געווען א שווערע, דערדריקענדע אטמאספערע.

די ווערטער זייערע האבען קיינמאל נישט אויסגעדריקט זייערע ריכטיגע געדאנקען, און די טאטען האבען נישט ענטשפראכען די ווערטער.

אין לאגישער אויסגאנג פון דער סיטואציע וואלט געווען דאס תיכף׳דיגע דערווייטערען פון דער פריילין לוויואסער.

פערענא׳ן איז די זאך אבער נישט געקומען אפילו אויפ׳ן געדאנק.

צוריקקומענדיג אין קאבינעט, האט ער ארויסגערופען מאזע׳ן צום טעלעפאן, און רעדענדיג זעהר, זעהר שטיל, כדי נישט ווערען אונטערגעהערט אין צווייטען צימער, האט ער א פרעג געטון:

— דאס ביזטו, מאזע?

— יא, שעף!

— דער פרעפעקט האט דיך אפגעגעבען צו מיין דיספאזיציע?

— יא

— נו, טא זאג איהם, אז איך האב ארויסגעיאגט מיין גאנצע דינערשאפט, און אז איך האב דיר געגעבען זייערע אדרעסען, דו זאלסט אויף זיי גוט אכטונג געבען. מיר דוכט זיך, אז צווישען זיי און נישט ערגיץ אנדערש, דארף מען זוכען די שותפים פון גאסטאן ס׳וועער. א חוץ דעם בעט ביי דעם פרעפעקט אנ׳ערלויבעניש פאר זיך און פאר מיר אויף צו פערברענגען היינטיגע נאכט אינ׳ם הויז פונ׳ם אינזשיניער פאוויל.

— וואס הייסט? אינ׳ם הויז אויפ׳ן בולוואר סושע?

— יא, איך האב סיבות דערויף, אז דארט וועט היינטיגע נאכט עפיס פארקומען.

— וואס אייגענטליך?

— איך ווייס נאך אליין נישט וואס, אבער עפיס מוז דארט פארקומען. איך פאדער עס אומבעדינגט. דו פערשטעהסט?

— גוט, איך וועל איבערגעבען. מיר וועלען זיך, אלזא, בעגעגענען ניין אין אוונד אויפ׳ן בולוואר סושע.

* * *

אין יענעם טאג האט פערענא שוין מעהר נישט געזעהן דאס פריילין לוויואסער.

בייטאג האט ער אין אנ׳אנגעשטעלטען-ביורא אויסגעקליבען פאר זיך א נייעם פערסאנאל — א שאפער, א קוטשער, א קאמערדינער, א קעכין א. א. וו.

דערנאך איז ער געווען ביי פאטאגראף, וועלכען ער האט געהייסען מאכען א קאפיע פון דער פריילין לוויואסער׳ס פאטאגראפיע. דערביי האט ער די קאפיע געהייסען אזוי אויסרעטושירען, אז די גענויע עהנליכקייט זאל פערלוירען גיהן, און דער פרעפעקט זאל נישט בעמערקען די ענדערונג.

מיטאג האט ער אפגעגעסען אין א רעסטאראן.

זייגער ניין איז ער אוועק אויף דעם צוזאמענטרעף מיט מאזע׳ן.

(פארטזעצונג קומט).

טעלעגראמען.

ליטע פערשלעפּט די אונטערהאנדלונגען.

זי בעשולדיגט פוילען אין נישט האלטען די פערפליכטונגען.

ריגא, 18. (ספּ. טעל.) די לאַט-ווישע טעלעגראַפען-אַגענטור חזר'ט אי-בער דעם קאָמוניקאַט פון דער ליטווי-שער טעלעגראַפען-אַגענטור בנוגע דעם ענטפער פון דער ליטווישער רעגירונג אויף דער נאָטע פון מיניסטער זאַלעסקי.

דער ליטווישער ענטפער מאַכט אויפ-מערקזאַם, אז פוילען האָט נישט דערפילט די פליכט, וועלכע זי האָט אויף זיך גענומען אין גענף: 1) די וועלכע זע-נען אויסגעוויזען געוואָרען פון ווילנער קאַנט האָבען נישט בעקומען די מעג-ליכקייט זיך אומצוקעהרען אַהיים און 2) ס'איז נישט געמאכט געוואָרען קיין סוף פון אָרגאַניזירען די עמיגראַנטישע אַרמעע אונטער דער אָנפיהרונג פון פּלעטשקייטיס. די וועלכע געהערען צו דער דאָזיגער אַרמעע זענען דורך פוי-לען בעזאָרגט געוואָרען מיט ליטווישע מונדירען און זיי געפינען זיך ווייטער אין די קאָשאַרען אין לידאַ.

וואָס שייך דעם פאָרגעשלאָגענעם פּראָ-גראַם פון די אונטערהאַנדלונגען שטעלט דער ענטפער פעסט, אַז פון דער פּויל-ישער זייט פעהלען קאָנקרעטע פּראָיעק-טען און אָנווייזונגען וועגען די יסודות פון די דאָזיגע אונטערהאַנדלונגען.

ליטע לעגט פאָר צו דערגענצען דעם דאָזיגען פּראָגראַם מיט דער פראַגע פון ליקווידירען די פאָלגען פון דער מלחמה, און געבען ליטע ענטשעדיגונג פאַר די שאָדענס, וועלכע זענען געמאַכט גע-וואָרען ליטע צוליב דער אַקציע פון גענעראַל זשעליגאָווסקי.

וואָס שייך ווידער דעם פאָרשלאַג פון מיניסטער זאַלעסקי וועגען אָנ-הויבען די אונטערהאַנדלונגען אין ריגא דעם 30. יאַנואַר, פרעגט די ליטווישע רעגירונג, צי די פּוילישע רעגירונג שטעלט זיך פאָר די אונטערהאַנדלונגען מיט, צי אָהן דעם אָנטייל פון דער פעלקער-ליגע.

סאָוויעטישע נאָטע צו בעלגיען

צוליב דעם איבערפאַל אויף דער סאָוויעטישער אויסשטעלונג.

ריגא 18 (אטע) די סאָוויעטישע רעגירונג האָט געשיקט צו דער בעל-גישער רעגירונג אַ נאָטע מיט אַ פּראָטעסט צוליב דעם, וואָס די בעלגישע סטו-דענטען האָבען דעמאָלירט די אויסשטעלונג פון סאָוויעטישער קונסט אין ברי-סעל; די סאָוויעטישע רעגירונג שאַצט דעם ווערט פון די פערניכטעטע זאַכען אויף 50 טויזענד רובעל.

אפגאניסטאנער קעניג אין מאסקווא.

מאָסקווא, 18 (א. ו.) אין אָנהויב מערץ קומט קיין מאָסקווא אויף דער איינלאַדונג פון סאָוויעטישען אויסען-קאָמיסאַריאַט, דער קעניג פון אַפגאַניס-טאַן. לויט דער מיינונג פון דער רוסי-שער פּרעסע טראָגט דער וויזיט אַ פּאָ-ליטישען כאַראַקטער.

„קאמאינטערן" רופט צו רע-וואלוציע אין ליטע.

ריגא, 18. (אט"ע). אין צוזאַמענ-האַנג מיט די לעצטע אַרעסטען פון קאָ-מוניסטען אין ליטע האָט דער אויס-פיהרונגס-קאָמיטעט פון 3-טען אינטער-נאַציאָנאַל אַרויסגעגעבען אַן אויפרוף צו די ליטווישע קאָמוניסטען, אויפפאָדע-רענדיג זיי צום קאַמף מיט וואָלדעמאַ-ראַס-רעגירונג.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראַקאָווסקי	נאָז האלז, אויערען קר	10—11 2—3 6—7
ד״ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוכטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורט-הילף	$11\frac{1}{2}$-1 5—6
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד״ר ווייגבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1 $5\frac{1}{2}$—7
ד״ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	9—2

צאָהן-טעכניק, בעליכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו. בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען-אינסטיטוט
מיט רענטגען-בעהאַנדלונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען. פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אָפּעראַציעס. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) טעג 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם!!!
בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש
איז איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים, זאָלסטו קומען צו לויפען אין ביוראָ
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניא 52.
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאָוזולעס און זאַ-בעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רוזשאַנדו, ביטעס וועגען דירה אינאָרושאַנד-ראָזיעמ-טשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען-אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.
רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ.
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניא 52.

קוואַליפיצירטע ארבייטער
און געהילפען צו קינדער-גאַרדעראָבען, ווערען גע-זוכט ביי ה. ראָזענצווייג
צעגעלניאַנע 29. 619

לעכער
צו נעהמען אויף דער מאַשין ווערען אָנגענומען ביי
ג. נאָרדמאַן
29 צעגעלניאַנאַ 29

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייט. בעהאַנדל. פּולמענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 5—9 אָוועגד.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 194 פון 12—2 [illegible]

פּראָפ. פעראיין פון האנדעלס- און ביורא-אנגעשטעלטע
אין לאָדז, אל. קאָשטשושקי 21.
אַכטונג, אָנגעשטעלטע פון דער קאָנפעקציע-בראַנזשע!
היינט, דאָנערשטאָג, 7.30 אָוונט וועט אין פעראיינס-לאָקאַל פאָרקומען אַ
גענעראַל-פערזאמלונג
פון די מיטגלידער פון דער קאָנפעקציע-סעקציע.
אויף דער טאָג-אָרדנונג: זעהר וויכטיגע פראַגען.
ערשיינט מאַסענווייז! ערשיינט מאַסענווייז!
די אָנוועזענהייט פון אַלע קאָלעגען איז נויטיג!

בעקאנטמאכונג !!!
דערמיט ווערט אויפמערקזאַם געמאַכט אַז
געברידער טויבע,
וועלכע האָבען זיך בעריהמט געמאַכט אין גאַנץ פּוילען בעזונדערס אין לאָדז מיט זייער אויסגעצייכנעט שפּילען, גו-טער און צופרידענשטעלענדער בעהאַנד-לונג עמפּפעהלען זיך אויף חתונות, בעלער און אַנדערע שמחות. בעשטעלונגען ווע-רען אָנגענומען אויף פאָלגענדע אַדרעסן:
נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22,
אַל. 1-טער מאַי 18,
וושכאָדניאַ 18.
בעמ.: חתונות, בעלער און שמחות, וואָס קומען פאַר שבת ווערען פון די נעב. טויבע נישט אָנגענומען. — געדענקט די אַדרעס!

י. טויבע.

נאָר די פּאַ-טענטירטע
פאָדערט איבעראַל
פעלד-בעטען
Palma-Patent
[illegible]
ניקעל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, טיש-בע-טען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, קינ-דער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך סטעלער-מעס.
מאטראצען
געבעטע, שאַטאַ-זע אין האָנאָדיסקע
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.
בעמ.: [illegible]
פּאַבריקס-פּרייזען. [illegible] בעהאַנדלונג.
הורט. [illegible] רעפּאַראַטורען. דעטייל.
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 31-85.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, [illegible]
עלעקטראָ-טעראַפּיע.
[illegible] פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.
לעטשניצע פּרייזען.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49 66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנק-הייטען ווי שטשענקעס, גומענס, [illegible]
א.א.וו. נעמט אָן פון $5—1\frac{1}{2}$
זונטאָג און יום-טוב פון 10 12

הייל-פעדאַ-גאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שווער-ערציהבארע קינדער. שפּראַך-שטערונגען (שטאַמלען, טויב-שטומהייט)

Dr. med.
A. Szmirgeld
נערווען-ארצט
עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען
Cegielniana 6, tel. 51-89
נעמט אָן פון 5—7 אָוועגד

Dr. med.
BRAUN
פּאָלודניאָוואַ 23.
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בעהאַנדלונג פון קוואַרץ-ליכט (ה״ר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוועגד.

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועגערישע קראַנקהייטען, רענטגען און ליכט-הייל אינסט.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוועגד.

AKUSZERKA
G. SALIMONOWA
Szkolna 12
נעהמט אָן געבורטען.

Zastrzeżenie.
Niniejszem unieważniam następujące 3 weksle
1) Weksel na sumę zł. 200.— wystawca A. Klajnman, Łódź, zlecenie N. H. Szatan, pł. 20/6—28.
2) Weksel na zł. 200.— wystawca W. Witelzon, zlecenie N. H. Szatan, pł. 30/6—28.
3) Weksel na zł. 197.— z własnego wystawienia, pł. 5/6—28. Znalazca zechce takowe zwrócić do M. Działoszyńskiego, Zgierska 21. 514

אלאכאל
פון איינינע צימערן אין צענטרום שטאָדט, ווערט געזוכט דורך דער בעקער-סעקציע ביים האַנד-ווערקער-ראַט, זאַוואַדזקאַ 5.
אָפערטען אונטער „לאָקאַל" אָפּצוגעבען אין סעקרעטאַריאַט פון 7—9 אין אָוונד. 916

וויכטיג פאר פריזיערס!
קעלניש בלומען-וואַסערן	נור 3.50 אַ קילאָ
וועזשעטאַל פון	„ 1.80 „
פּיקסין-זייף צום ראַזירען	„ 7.60 „
בריליאַנטין	„ 3.50 „
פראַנצויזישער לאַקיר	„ 45 גר. אַ דעקאָ

איך בעזיץ אויך אַ רייכען אויסוואַהל פון פלאַטין- און שטאָהל-זאַכען אַלעס צו פאַבריקס-פרייזען.
מיט אַכטונג פּערפומעריע
J. DRUKIER
11 ZAWADZKA 11.
בעמערקונג: פאַר ענגראָסיסטען — געהעריגער ראַבאַט און גינסטיגע בעדינגונגען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד״ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערען קר.	3—4
ד״ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	$9\frac{1}{2}$-12 4-5
ד״ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקה.	11—1
ד״ר לובימש	הויט-און געשלעכט-קר.	12—2
ד״ר שמירגעלד	נערוועץ און גמטיגע קר.	1—3
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	$12\frac{1}{2}$—2
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע-קראַנקה.	1—3
ד״ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

[illegible] — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמא און בלוט.
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ
דענטיסטישער קאַבינעט
[illegible]

ד״ר ווייבערשטיין	צאָהן-ארצט	10—2 נמ.
ד״ר לאָזשינסקי סמאָראָנסקאַ	צאָהן-ארצט	6—7

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. א. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

יוד. י. אינפעלד
42. וושכאָדניא 42.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman